

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības pārstāvi (no kreisās) Raimonds Krūmiņš, Jautrīte Krūmiņa un Edgars Treibergs ar Pasaules Sporta zirgu audzētāju asociācijas prezidentu Janu Petersenu (otrais no labās) Lionā.

Latvijas zirgaudzētāji uzņemti Pasaules Sporta zirgu audzētāju federācijā

Dace Millere

Iepriekšējā numurā ziņojām, ka Latvijas Zirgaudzētāju biedrība (LZB) un Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociācija (LŠZAA) uzņemtas par WBFSH (Pasaules Sporta zirgu audzētāju federācija) pilntiesīgiem biedriem. Abas biedrības Latvijas Republikas Zemkopības ministrija ir apstiprinājusi par Latvijas zirgu Ciltsgrāmatas uzturētājiem. LZB ir Ciltsgrāmatas turētāji, bet LŠZAA nodrošina LZB ar informāciju par dzīvniekiem, kas ir ierakstīti Ciltsgrāmatā.

Uzņemšana risinājās svinīgā gaisotnē WBFSH Ģenerālās asamblejas laikā, kas notika no 1. līdz 4. novembrim Lionā, Francijā. LZB delegāciju pārstāvēja LZB prezidents Edgars Treibergs un biedrības biedri Raimonds Krūmiņš un Jautrīte Krūmiņa. LŠZAA pārstāvēja valdes priekšsēdētājs Guntis Rozītis, valdes locekles Aija Luse un Ramona Godmane.

Uzziņai. Anglijas princese Anna 1988. gadā ielūdza zirgaudzēšanas ekspertus pulcēties Apeldornā, Nīderlandē, lai spriestu par jāšanas sporta kvalitātes celšanu, īpaši akcentējot zirgaudzētāju ieguldījumu šajā procesā. Kā zināms, daudzus gadus princese Anna bija FEI (Starptautiskās Jāšanas sporta federācijas prezidente), un kļuva par pirmo jaundibinātās organizācijas – WBFSH patronesi. Asociācija patiesi nopietni savu darbu sāka 1992. gadā ar koncepciju par zirgu audzētāju ieguldījuma vērtēšanu trīs olimpiskajās jāšanas sporta disciplīnās – iejādē, konkūrā un trīscīņā. Tagad šīs organizācijas patronese ir Dānijas princese Benedikte, par WBFSH biedriem kļuvušas 60 organizācijas no 30 pasaules valstīm.

Zirgu Pastam par Latvijas zirgaudzētā-

jiem nozīmīgo notikumu stāsta Latvijas Zirgaudzētāju biedrības prezidents **Edgars Treibergs** un Aizkraukles rajona SIA *Ezernieki* īpašnieks **Raimonds Krūmiņš**.

– **Skaidrs, ka ikvienas mūsu valsts uzņemšana respektablas pasaules organizācijas sastāvā ir notikums. Taču ko no turpmākās darbības WBFSH iegūs katrs no mūsu sporta zirgu audzētājiem?**

R. K.: – Ir ļoti svarīgi būt šīs organizācijas biedriem, lai katrs no mūsu zirgaudzētājiem pilnvērtīgi un tieši varētu piedalīties pasaules zirgaudzētājiem nozīmīgos pasākumos ārvalstīs – ērzeļu atlasē un vērtēšanā, kumeļu, jaunzirgu un sporta zirgu skatēs un izsolēs, kas, protams, ir komerciāli visinteresantākais un noderīgākais. Latvijas Zirgaudzētāju biedrības prasība ir tāda, lai mūsu ciltsdarba prakse būtu pasaulē atzīta, un šī organizācija palīdz to pierādīt un akceptēt. Līdzdalība WBFSH dod pārliecību citu valstu un citu ciltsgrāmatu zirgu audzētājiem, ka arī Latvijā darbojas laba Ciltsgrāmatas prakse, ka dati tajā ir patiesi un rūpes par dzīvnieku kvalitātes izkopšanu ir pienācīgā līmenī. Līdz ar to nav nepieciešams iestāties katram zirgaudzētājiem individuāli citās – Vācijas, Beļģijas vai Šveices – augstu vērtētajās, tomēr reģionālajās organizācijās. Varu minēt sekojošu piemēru. Zangersheides Ciltsgrāmatā Beļģijā ir viena no elitārākajām pasaulē, un tajā reģistrēti atzītākie pasaules ērzeļi. Tagad, jo esam WBFSH biedri, arī mēs varam braukt uz Zangersheides zirgu skatēm, saņemt sertifikātus un iekļūt zirgu izsoļu sarakstos, kur tiek fiksētas pasaulē augstākās cenas. Jāpiebilst, ka Zangersheide ir līdere tieši jaunzirgu pozīcijā, kas mums ir ļoti svarīgi.

Ir Ciltsgrāmatas, kas pieļauj šķirņu jaukšanu, un tā rezultātā Vācijā, kas ir viena no zirgaudzēšanas lielvalstīm ar savām reģionu tradīcijām, eksistē ap 20 ciltsgrāmatu un aptuveni arī tikpat biedru WBFSH, kas veido kopīgu vaislas ērzeļu katalogu. 2. lpp. ►

Šajā numurā:

Pajūgu braukšana jeb draivings Latvijā

Atskats uz pirmo draivinga sezonu Latvijā un īss starptautisko noteikumu izklāsts 4. lpp.

Zirgs ir mans spogulis, tas lasa manu sirdi

Zirgu apmācības seminārs ar dabiskām metodēm, kuru vadītāja speciāliste no Anglijas Ingela Larssone 6. lpp.

Mārtiņš sargāja zirgus

Rēzeknes rajona Mākoņkalna pagastā notika Mārtiņdienas svinības, kurās daudzas tradīcijas saistītas ar zirgiem 7. lpp.

Kas jāzina par vakcinēšanu

Atbildot uz lasītājas vēstuli, par aktualitātēm zirgu vakcinēšanā stāsta veterinārārste no Rīgas rajona Aija Pavlovskā 10. lpp.

Specializēts zirgkopības un jāšanas sporta laikraksts

ABONĒJIET AVĪZI 2009. GADAM! Latvijas Pastā

līdz 7. decembrim

* pie pastnieka un nemodernizētajās pasta nodaļās.

līdz 15. decembrim

* modernizētajās pasta nodaļās,
* internetā www.pasts.lv

Abonēšanas indekss 1238.

Jauns formāts un daudz biezāks izdevums!

A4 formāts, 48 lappuses, vienu reizi mēnesī.

CENA: mēnesim Ls 1,80,
pusgadam Ls 10,80,
gadam Ls 21,60.

Ja vēlaties avīzi abonēt ar redakcijas starpniecību, rakstiet: info@zirgupasts.lv

Pajūgā braukšanas demonstrējumi WBFSH Ģenerālās asamblejas saviesīgās programmas laikā.

LZB arhīva foto

Raimonds un Jautrīte Krūmiņi un Edgars Treibergs pie vakariņu galda Lionā.

LZB arhīva foto

Jautrīte Krūmiņa dodas uz pili kurā notika WBFSH Ģenerālā asambleja.

LZB arhīva foto

Francijas zirgu vērtēšanas skatē.

LZB arhīva foto

Latvijas zirgaudzētāji uzņemti Pasaules Sporta zirgu audzētāju federācijā

◀ 1. lpp.

Mums tas ir aktuāli, jo esam pārliecinājušies, ka Latvijā gandrīz nav iespējams sagatavot augstas klases zirgus – pārāk neliels ir to skaits un, galvenais, mūsu jātnieku pieredze un darbaspējas. Tāpēc nepieciešams iziet starptautiskā arēnā, lai mūsu audzētāji pēc iespējas labāk varētu realizēt savus jaunzirus, kas agrāk tika darīti ar uzipircēju vai starpnieku palīdzību. Tagad, iegūstot iespēju darīt to pašiem, darbam radīsies arī lielāka pievienotā vērtība, kas ļaus labāk pelnīt mūsu labākajiem zirgaudzētājiem.

– Kopš kura gada darbojas Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, un kad sāka Ciltsgrāmatas vešana?

E. T.: – Latvijas Zirgaudzētāju biedrība darbojas kopš 1992. gada, bet pirmā Ciltsgrāmata Latvijā drukātā formātā parādījās 1925. gadā. Sākumā tā bija plānāka, tad sasniedza kārtīga Bībeles sējuma apjomu, bet tagad atkal kļuvusi koncentrētāka. Piemēram, 1940. gadā te fiksēti 440 000 zirgu. Tūlīt iznāks jau 30. Latvijas zirgu Ciltsgrāmata, un Zirgaudzētāju biedrība jau sākusi darbu pie 31. Ciltsgrāmatas izveides.

R. K.: – Objektīvs rādītājs, kas ļauj iestāties WBFSH un raksturo zirgaudzētāju darbu šajā organizācijā ir gadā dzimušo kumeļu skaits, no tā arī atkarīga biedru maksa – 1000 eiro gadā vai vairāk, atbilstoši šim rādītājam viens eiro par kumeļu. Latvijā pēdējos gados dzimst ap 600 līdz 700 kumeļiem. Taču mums svarīgākais tagad nav kvantitāte, bet maksimāla pūļu ieguldīšana, lai celtu zirgu kvalitāti. Dodies uz pasākumu Lionā, iebrucaim Holšteinas zirgu izsolē un ērzelu vērtēšanā. Pārliecinājamies, ka joprojām „vecās” asinis ir populāras. Daudzi zirgaudzētāji cenšas popularizēt jaunas šķirņu līnijas, un arī Holšteinas biedrības vērtēšanas komisija sliecas viņus atbalstīt, taču jāatzīst, ka „veco” asiņu nesēji, no tādiem leģendāriem ērzeļiem kā *Cor De La Bryere*, *Ladykiller*, *Capitol*, *Ramiro* un vēl dažiem izskatījās iespaidīgāki, viņu sniegums bija pārliecinošāks un viņi tika pārdoti par lielākām summām – rekords bija 270 000 eiro, bet komisijas atzītie skates uzvarētāji un rezerves uzvarētāji tikai par 70 tūkstošiem eiro. Tas apliecina, ka arī mums nav nozīmes lieki eksperimentēt, un ir visas iespējas piedāvāt tirgū labus jaunzirus, jo mūsu zirgaudzētājiem ir gana daudz labu šo asiņu nesēju. Tāpat respektablāko sacensību rezultāti rāda – senāko un pazīstamāko asiņu nesēji zirgi gūst labākos rezultātus.

– Katras organizācijas aktivitātes rādītājs ir biedru skaits, bet svarīgi arī tas, cik mērķtiecīgi un kvalitatīvi viņi strādā. Tātad, kas ir pazīstamākie Latvijas Zirgaudzētāju biedrībā iekļāvušies kolektīvi?

E. T.: – Latvijas Zirgaudzētāju biedrībā iestājušies vairāk nekā 200 kolektīvi un individuālie biedri. Nosaukšu jāšanas sporta un zirgaudzēšanas sabiedrībā pazīstamākos: *Zirgaudzētava Tērvete* Dobeles rajonā, zemnieku saimniecība *Akmenlauki* Ludzas rajonā, *3 Vitoli* stalli Preiļu rajonā, *SIA Ezernieki* Aizkraukles rajonā, zirgaudzētava *Kocēni* Valmieras rajonā, *SIA Princis* Jelgavas rajonā, *Zviedru Birzes zirgi* Aizkraukles rajonā, *SIA Fito Al* Jelgavas rajonā, *Saldus Jāšanas sporta skola*, zemnieku saimniecība *Narvaiši* Jelgavas rajonā, zemnieku saimniecība *Birzītes* Jēkabpils rajonā, *SIA Amatas* Talsu rajonā, *Horses LA* Ludzas rajonā, zemnieku saimniecība *Lielceri* Rīgas rajonā, zemnieku saimniecība *Šalkas* Ventspils rajonā, *SIA Kriķi* Rīgas rajonā un citi labi audzētāji. Kopā šajās saimniecībās ir ap 3000 zirgu.

– Minējāt par Ciltsgrāmatas apjomu. Kā pareizi īsumā definēt šī dokumenta saturu un funkcijas?

E. T.: – Ciltsgrāmata, pavisam īsi sakot, ir augstvērtīgo mājdzīvnieku reģistrs. Ierakstīšanai tajā ir savi noteikumi. Pasaule pastāv atvērtās ciltsgrāmatas, kur pieļaujama dažādu šķirņu jaukšana, un slēgtās, piemēram, arābu un tīrasiņu zirgiem, kur ierakstīt īpatņus iespējams tikai tad, ja to senči atrodami pašā pirmajā reģistrētajā ciltsgrāmatā.

– Kas pavisam praktiski mudināja Latvijas Zirgaudzētāju biedrību iestāties WBFSH?

E. T.: – Šis process sākās pirms pieciem gadiem, kad sacensībās Igaunijā bija ieradies asociācijas

prezidents Jans Petersens, un notika saruna kopā ar igauņu un lietuviešu kolēģiem. Tad FEI Ģenerālajā asamblejā Malaizijā tikāmies ar šīs organizācijas tagadējo patronesi Dānijas princesi Benedikti. Abas ietekmīgās personas teica, ka noteikti sekmēs mūsu iestāšanos WBFSH, lai arī tās darbs kļūtu plašāks pasaulē. Gatavojām nepieciešamos dokumentus, asociācija tos pētīja un pārbaudīja, līdz šogad saņēmām uzaicinājumu iestāties un ierasties un saņāksmi Lionā. Tagad mūsu zirgaudzētāji var būt pārliecināti, ka Ciltsgrāmatas vešana Latvijā atbilst visaugstākajiem standartiem un pilda tās sākotnēji izvirzīto uzdevumu – ne tikai ierakstīt dzīvniekus Ciltsgrāmatā, bet arī rūpēties par to pavairošanu un saglabāšanu.

– Kāda bija pasākuma gaisotne Lionā?

R. K.: – Atmosfēra bija ļoti sirsnīga, varēja just, ka te pulcējas domubiedri. Kopā piedalījās ap simts cilvēkiem. Bez dažādām sanāksmēm notika arī pasākumi, kas ļāva piecelt galvu no dokumentiem, piemēram, piecu zvaigžņu sacikstes konkūrā. Tajās, starp citu, maršrutā ar līdz 160 centimetru augstiem šķēršļiem uzvarēja Markus Enings ar zirgu *Plot Blue*, kurš ir mazdēls slavenajam ērzelim *Pilot*, kuram ir gana daudz pēcnācēju arī Latvijā, ieskaitot viņa dēlu vaislas ērzeli *Pedro*. WBFSH gada budžets nav liels, aptuveni 100 līdz 200 tūkstoši eiro. Taču bagātākās dalībvalstis, uzņemot pie sevis organizācijas pasākumus, cenšas rādīt visu to labāko, arī finansējot Ģenerālās asamblejas norisi. Pagājušajā gadā sanāksme notika Nīderlandē, nākamgad tā būs Dānijā. WBFSH darbojas ļoti ciešā kontaktā ar FEI, un tāpēc ļoti svarīga ir arī jauno biedru uzņemšana, lai izstrādātu vienotu pasaules sporta zirgu reģistru un katrs zirgu audzētājs varētu izsekot kumeļa gaitām kopš tā pārdošanas līdz pašai nāvei. Darbs šī reģistra izveidošanā ir sāktis, bet mums līdz iekļaušanās brīdim tajā vēl tāls ceļš ejams. Tagad zinām, ka daudzi Latvijā dzimuši zirgi guvuši panākumus pasaules sportā, bet grūti tos fiksēt, jo mainīti zirgu vārdi, dublējas numuri reģistros.

E. T.: – Ļoti interesantas bija minētās piecu zvaigžņu sacensības, jo tajās pulcējās pasaules labākie zirgi. Piemēram, zirgs *Hickstead*, kurš uzvarēja olimpiskajās spēlēs konkūrā, te ierindojās tikai divdesmitajās vietā. Bija arī gadatirgus, kurā bija preces, sākot no suvenīriem līdz stallu iekārtām, zirgu transporta un laukumu vismūsdienuākajiem segumiem. Notika arī labāko vaislinieku demonstrēšana. Uzzinājām arī to, ka Francijā izstrādāta jauna metode zirgu vērtēšanai. To veic nevis eksperti, bet, lai novērstu subjektivitāti, zirgs stāvēt un kustībā tiek filmēts ar digitālo kameru, datus pēc tam apstrādā datorprogrammā, ņemot vērā vidējos rādītājus un katra zirga antropometriskos dotumus un darbību gaitā. Rezultātā veidojas salīdzinoši objektīvs vērtējums. Svarīgs bija brīdis, kad asociācija arī apsteica labākos audzētājus visās olimpiskajās jāšanas disciplīnās: iejādē – Hanoverāņu, konkūrā – KWPN un tīsciņā – Iru zirgu Ciltsgrāmatas pārstāvjus.

– Kāda būs praktiskā darbība pēc iekļaušanās WBFSH biedru skaitā?

R. K.: – Vispirms zirgaudzētājiem jāpārtrauc izmantot ciltsdarbā apšaubāmas kvalitātes ērzelus, kas grauj mūsu šķirnes prestižu. Jāizmanto pasaulē slaveni un ar darbaspējām sevi attaisnojuši zirgi.

E. T.: – Zirgaudzētāju biedrības sapulcē, kas notiks nākamgad, runāsim plašāk par šīm problēmām, bet jau tagad visi zirgaudzētāji var nākt pie mums un uzdot savus jautājumus vai arī rakstīt uz biedrības elektroniskā pasta adresi latvzb@inbox.lv.

R. K.: – Tagad mums ir dots lielākais izaicinājums – piedalīties visos pasaules zirgaudzēšanas pasākumos, kur vien tas ir iespējams, un apliecināt savu prasmi.

E. T.: – Svarīgi ir izprast problēmu, kāpēc zirgi, kas dzimuši un arī auguši Latvijā, citviet pasaulē sagatavoti limenim, kad tiek sasniegti visaugstākie rezultāti, olimpiskās spēles un pasaules čempionāts ieskaitot. Varbūt tāpēc, ka mūsu jātnieki mērķtiecīgi negatavojas, neplāno piedalīšanos sacensībās visai sezonai, nevēlas piedalīties semināros. Tikai cenšas pēc vieglas uzvaras un līdz ar to nedod iespēju zirgiem parādīt savu potenciālu. 🐾

Iejādes pasaules karš

Dace Štrausa, pēc ārzemju preses materiāliem

FEI valde pieprasa nekavējoši atkāpties FEI Iejādes komiteju, - ar šādu virsrakstu novembra sākumā pasaules medijos tika izplatīta ziņa, kur tika pieprasīta Iejādes komitejas atkāpšanās pilnā sastāvā – priekšsēdētāja Marjete Vitagesa (Beļģija), tiesneši Diters Šīle (Vācija), Vincenco Trupa (Itālija) un Minako Furuoka (Japāna), Spānijas komandas galvenā pārstāve Bobija Bobadilla un jātniece Monika Teodoresku (Vācija). Viņiem tika pārmests elastīguma trūkums un strādāšana izolācijā, nepārstāvēt visas iejādes sabiedrības intereses.

Interneta mājas lapā *eurodressage.com* tika publicēta FEI prezidentes princeses Hajas vēstule, kurā viņa šo prasību izteikusi detalizētā veidā, uzskaitot komitejas pārkāpumus un par pamatojumu minot Holandes nacionālās federācijas un Starptautiskā Iejādes jātnieku kluba (IDRC) vadītājas Margaritas Otto Krepinas sūdzības un faktus, kas fiksēti pēdējo divu gadu laikā, ieskaitot slepeno sapulci, kas notika Honkongas olimpisko spēļu laikā, pārkāpjot FEI noteikumus. Pēc divām dienām IK priekšsēdētāja Marjete Vitagesa publicēja atklātu vēstuli princesei Hajai, kurā izskaidroja radušos situāciju. Viņa uzskata, ka komitejai nav ne mazākā iemesla atkāpties, jo viss darbs ir veikts, pamatojoties uz FEI likumiem, nevis personīgām ambīcijām, piemēram, neuzņemot komitejas locekļu skaitā meksikāņu tiesnesi Maribelu Alonso de Kvinzanosu, kura ir FEI kategorijas tiesnese, bet gan spēņu nacionālās komandas šefu

Bobiju Bobadillu, kura nav FEI tiesnese, bet kurai ir atbilstošas īpašības, lai strādātu komitejā. Arī IDRC ieteikumi bija pretrunā ar FEI noteikumiem, tādēļ netika ņemti vērā. Bet sapulce tika sasaukta, lai rastu risinājumu visai sakarsušajai situācijai, kas izveidojās pēc holandiešu sūdzībām par olimpiādes sacensību tiesāšanu.

Princeses Hajas prasība, aicinot nekavējoties atkāpties Iejādes komitejai, sadalīja iejādes pasauli divās nometnēs, un pirmo reizi vairākas nacionālās komitejas pauda viedokli, kas ir pretējs FEI prezidentes nostājai. Vācijas Jātnieku federācija pavēstīja, ka nesaprot princeses prasību FEI valdei atbrīvot Iejādes komiteju.

„FEI ir demokrātiska institūcija, un FEI Iejādes komiteja tika izvēlēta demokrātiski. Tas ir pilnībā nepieņemami, ka FEI Iejādes komitejas kompetence tiek apšaubīta šādā veidā,” pauda Vācija nacionālās federācijas prezidents Breido Grāfs Rantzaus. Vācijas Jātnieku fedrācija pievienojās bažām, ko Beļģijas Jāšanas federācija izteica savā vēstulē, kas tika izsūtīta visu Eiropas valstu federācijām un FEI. Tajā aktuālizēts jautājums, vai Iejādes komitejai tika dota kāda iespēja sevi aizstāvēt, vai FEI birojs ir devis FEI valdei speciālu atļauju pārkāpt FEI noteikumus (4.5.1), vai arī šis drastiskais lēmums nepārsniedz FEI biroja kompetenci un FEI Ģenerālās asamblejas varu?

Arī Spānijas Jātnieku federācijas prezidents Havjērs Revuelta del Peralis uzrakstījis vēstuli FEI prezidentei, ģenerālsekretāram un I un II grupas nacionālajām federācijām FEI Iejādes komitejas atkāpšanās prasības saka-

rā, atgādinot par to, ka FEI ir demokrātiska institūcija, un šis jautājums ir jārisina Ģenerālās asamblejas laikā Buonosairesā.

Bobija Fernandes De Bobadilla intervijā spēņu žurnālam *Ecuestre Online* sacījusi, ka viņa nedomā par atkāpšanos. Viņa nesaprot, kādēļ viņai būtu jāatkāpjas, ja neko sliktu nav darījusi. „FEI Iejādes komiteju ievēlēja Ģenerālā asambleja, un šis mandāts ir saistīts ar FEI prezidenta mandātu. Tas nozīmē, ka mandāts beidzas tikai tad, kad beidzas arī prezidenta mandāta termiņš. Tādā gadījumā Hajai no sākuma ir jāmaina statūti, pirms viņa atceļ Iejādes komiteju. Nevienam nevar pārkāpt noteikumus, bet, ja to dara prezidents, tas ir ļoti bēdīgi. Es negribu apkāpties tikai tadēļ, ka prezidente tā saka.”

Holandes Jātnieku federācija rīkojas it kā diplomātiski, aizstāvēt prezidentes lēmumu, kas zināmā mērā ir radies Holandes Jātnieku federācijas locekļu sūdzību ietekmē, šīs sūdzības par FEI Iejādes komitejas darbu tika rakstītas vairākas reizes. Tagad holandiešu galvenais trumpis ir tas, ka arī FEI esot viņu pusē.

Dažu Holandes vadošo jātnieku vidū neapmierinātību izsauca trīs olimpisko spēļu iejādes tiesnešu intervija žurnālā *De Hoesfslag*, kur viņi izteica vilšanos par augstprātīgo un pat draudīgo holandiešu galvenā trenera Sjefa Jansena uzvedību Honkongas olimpisko spēļu laikā. Strīds sākās ar Nīderlandes pārstāvja Georga de Jonga divām vēstulēm, kurās viņš kritizēja olimpisko spēļu tiesnešu kolēģiju, pārmetot gan to, ka Barnabass kā tiesnesis ir vājš, gan ka Furuoka pats sevi

iecēlis par tiesnesi un tamlīdzīgi. Pamatojoties uz Vitages teiktā, šī tiesnešu kolēģija tika izveidota laikā, kad arī Jansens bija Iejādes komitejas sastāvā. Viens no tiesnešiem atzina, ka Jansens cenšas izraisīt karu un ietekmēt tiesnešus, lai sasniegtu savus mērķus. Zināms, ka ar tiesu darbiem Jansenam jau ir pieredze, jo 2005. gadā vācu žurnāls *St.Georg* publicēja rakstu sēriju par zirgu mocīšanu ar metodēm, ko savos treniņos izmantoja daži no vācu iejādes jātniekiem un kā ilustrāciju ievietoja Grunsvenas fotogrāfiju, kur redzams, kā šī jātniece trenē zirgu ar ārkārtīgi pārliektu kaklu, draudēja sākties tiesas prāva, un žurnāla galvenā redaktore tika pārliecināta, ka, ja turpinās rakstus par šo treniņmetodi, pieminot Grunsvenu, vai, publicējot fotogrāfijas bez viņu atļaujas, žurnālu apsūdzēs par neslavas celšanā un tam būs jāsamaksā Grunsvenai un Jansenam 250 000 eiro kompensācija. Arī šoreiz šie trīs tiesneši, kuri atļāvušies izteikties žurnālā *De Hoesflag* ne sevišķi glaimojoši par Jansenu tikšot iesūdzēti tiesā. Jansena advokāts Luks Šelstrate šoreiz pieprasa, lai šādi tiesneši nekad vairs netiesātu Janse-
na partneri Anki van Grunsvenu, jo pēc šī gadījuma ir izveidojies interešu konflikts, un tiesneši vairs nav spējīgi tiesāt bez aizspriedumiem.

Lai gan šie tiesāšanās draudi „Jansens pret trīs tiesnešiem” ir milzu notikums holandiešu presē, pasaules iejādes sportā tas izskatās pēc Jansena personīgās vendetas, un tam ir visai maz sakara ar princeses Hajas prasību nekavējoties atkāpties FEI Iejādes komitejai.

Ērzeļu sertifikācija Vācijā

Dace Štrausa

Rudens ir laiks, kad Vācijā notiek viens no svarīgākajiem zirgaudzētāju pasākumiem – ērzeļu sertifikācija. Tikai neliels demonstrēto lielisko dzīvnieku skaits saņem licenci, kas tos atzīst par derīgiem vaislas darbam. Parasti šis notikums ir saistīts ar sekojošo jauno ērzeļu izsoli, kas pulcē pircējus no visas pasaules, lai iegūtu savā īpašumā labu zirgu cilts turpinātāju vai sporta zirgu.

Sertificēšanas pasākumi Vācijā:

23.–26.10. – Neiminsterē – Traķēnes šķirnes ērzeļi,
23.–25.10. – Ferdenē – Hanoveras šķirnes ērzeļi,
29.–31.10. – Neiminsterē – Holšteinas šķirnes ērzeļi,
20.–22.11. novembrī – Fehtā – Oldenburgas šķirnes ērzeļi.

Iskander kļūst par Traķēnes čempionu

Iskander kļuvis par līderi licenci saņēmušo ērzeļu grupā, kurā bija 16 jaunie ērzeļi. Pieci ērzeļi ieguva prēmēto ērzeļu statusu. Čempiona *Iskander* audzētājs ir Hans Derlins, ērzeļa tēvs ir *Le Rouge*, bet māte *Ira*, kuras tēvs ir *Hohenstein*. Cildinošus vākus par *Iskander* teica Traķēnes audzētāju asociācijas direktors Lars Gērmans: „*Iskander* ir iespaidīgs zirgs ar skaistām, augstām gaitām, enerģisku pakāļkāju darbību un izcilu eksterjeru.”

Licencēšanai sekojošajā izsolē Marbahas valsts zirgaudzētava un Helmuta fon Firks kopā iegādājās čempionu par 90 000 eiro. Rezerves čempions *Prinz*

Patmos (Patmos x Kostolany) tika pārdots par 110 000 eiro Tazdorfas zirgaudzētavai. Trīs pārējie ir prēmētie ērzeļi *Donaustolz (Distelzar x Hezzauber)*, *Syriano (Gribaldi x Schwadroneur)* un *Delikat (Herzfunke x Black Magic)*. Zirgaudzētava *Šprehe* iegādājās melno skaistuli *Delikat* par 100 000 eiro.

Traķēnes šķirnes 2008. gada licencēto ērzeļu čempions Iskander.

Gribaldi no Kostolany un Gondola/Ibikus tiek pasludināts par 2008. gada Traķēnes ērzeļi. Ērzelis dzimis Vācijā 1993. gadā, bet 1995. gadā kļuva par Traķēnes šķirnes čempionu un tika pārdots uz Holandi, kur radīja virkni izcilu vaislas un sporta zirgu. Kā slavenāko var minēt Painted Black, kas zem Anki van Grunsvenas segliem kļuvis par starptautisko turnīru uzvarētāju.

Licencētais ērzelis Bellissimo M dēls, kas izsolē tika pārdots par augstāko cenu.

Bellisimo M x Weltmeyer pēctecis izceļas

Par Hanoveras šķirnes 2008. gada ērzelī tika atzīts Donnerhall dēls, 1995. gadā dzimušais De Niro. Ar šo ikgadējo balvu Hanoveras zirgaudzētāju biedrība un apdrošināšanas kompānija R+V/VTV apbalvo ievērojamus vaislas ērzeļus. Pats De Niro ir Lielās balvas līmeņa zirgs, un tā pēcnācējus jau var skaitīt tūkstošos. Ievērojamākie ir Celles valsts zirgaudzētavas ērzelis Dancier un Dānijas populārākais iejādes vaislinieks De Noir.

Lai gan Hanoveras zirgu asociācija nenominē licencēšanas čempionu, tomēr bija redzams, ka vislielāko interesi izraisīja *Bellisimo M* pēctecis, kas pēc licencēšanas sekojošajā izsolē tika pārdots par augstāko cenu – 310 000 eiro. Jauno ērzelī kā kopīpašumu iegādājās

Blue Hors Stud un Pauls Šokemēle. No 92 ērzeļiem šogad tika licencēti 49, astoņi iejādes un seši konkūra ērzeļi ieguva prēmēto statusu. Vidējā cena par licencētajiem ērzeļiem sasniedza 53 760 eiro. Ievērojami zemāk maksāja ērzeļi, kas vaislas sertifikātu neieguva, to vidējā cena bija 18 360 eiro.

Holšteinas šķirnes labākie jaunie ērzeļi

Holšteinas šķirnes ērzeļu licencēšanā Neiminsterē vaislas sertifikātu ieguva 30 labākie jaunie šķirnes pārstāvji. Seši labākie no labākajiem ieguva prēmēto ērzeļu statusu, bet par čempionu tika atzīts ērzelis *Cantoblanco (Canto x Carolus)*, kas tiek raksturots kā ļoti harmoniski veidots, ar labai kustībām un elastīgu, ārkārtīgi spēcīgu lecienu. Par rezerves čempionu atzīts *Lantano (Landos x Caretino)* un par otru rezerves čempionu kļuva *Carlo (Carlos DZ x Salient xx)*.

Par Hanoveras šķirnes 2008. gada ērzelī tika atzīts Donnerhall dēls, 1995. gadā dzimušais De Niro. Ar šo ikgadējo balvu Hanoveras zirgaudzētāju biedrība un apdrošināšanas kompānija R+V/VTV apbalvo ievērojamus vaislas ērzeļus. Pats De Niro ir Lielās balvas līmeņa zirgs, un tā pēcnācējus jau var skaitīt tūkstošos. Ievērojamākie ir Celles valsts zirgaudzētavas ērzelis Dancier un Dānijas populārākais iejādes vaislinieks De Noir.

Pajūgu braukšana jeb draivings Latvijā

Dace Štrausa

Pienācis brīdis, kad var atskatīties uz draivinga pirmo sezonu Latvijā un padomāt par šī sporta veida nākotni mūsu valstī. Visas lietas ir kaut kādā veidā saistītas, un dažkārt kāds nodoms vai notikums izraisa ķēdes reakciju. Tā šoreiz ir noticis ar pajūgu braukšanu kā sporta veida ieviešanu Latvijā, kas zināmā mērā ir sekas Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgu saglabāšanas programmai. Laika gaitā radās jautājums, ko lai dara ar šī tipa zirgiem. Kā darba zirgus tos masveidā vairs neizmanto, hobijs jātniekiem ir pieejami arī lēti sporta tipa zirgi, kas ir pietiekami mierīgi un labāk atbilst jāšanai nekā smagākie braucamzirgi. Turklāt nelielā summa, ko izmaksā braucamā tipa zirgu audzētājiem, kas ir pieteikušies ģenētisko resursu saglabāšanas programmai, nevar būt motivējošs faktors šo zirgu pavairošanai.

Gunārs Smukša ar Strauju.

Šogad martā ģenētisko resursu izpētes projekta ietvaros Latvijas Zirgaudzētāju biedrība kopā ar Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociāciju rikoja draivinga sacensības manēžās Zilupes novada SIA *Horses LA*, Burtņieku zirgaudzētavā, Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību bāzē *Mušķi* un tolaik vēl eksistējošajā Kurzemes CMAS Kuldīgas filiālē, lai pārliecinātos, ka Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgi ir piemēroti šim FEI atzītajam zirgu sporta veidam – draivingam. Latvijas šķirne apstiprināta jau pirms 56 gadiem, bet šķirnes iezīmes jau sāka parādīties pirms otrā pasaules kara. Tad no dažādu šķirņu sajaukuma, bet pamatā uz vietējo zirgu, Oldenburgas un Hanoveras šķirņu bāzes radušās zirgu grupas pēc vācu modes sāka dēvēt par smagajiem siltasiņiem, kam pamatā bija Oldenburgas šķirne, un vieglajiem siltasiņiem, kam pamatā bija Hanoveras šķirne. Tomēr tie

braucamās šķirnes tipa īpatņi, kas ir sasnieguši mūsdienas, nav konsolidēti un skaidri var izšķirt smagāka un vieglāka tipa zirgus pat šajā nelielajā populācijā. Latvijas šķirnes braucamā tipa ciltsdarba programmā ir uzsvērtā veco ģenealogisko līniju īpašā vērtība. Tas gan būtu vairāk attiecināms uz ģenētisko resursu saglabāšanas programmu, bet ciltsdarba programmā tomēr lielāks uzsvars būtu jāliek uz zirgu racionālu pielietojumu.

Var jau pafantazēt par valsts zirgaudzētavu. Protams, nekavējoties prātā vizualizējas Latvijas šķirnes šūpulis – bijusī valsts zirgaudzētava Oktē. Tur mitinātos šķirnes kodols, kas ir Latvijas valsts lepnums, ko valsts arī uztur. Tiktu izveidots vērtīgu ērzeļu depo, mākslīgās apsēklošanas stacija, un audzētava iestātos Eiropas Valsts zirgaudzētavu asamblejā u.t.t. Var jau aizfantazēties vēl tālāk un iztēloties, ka šī tad būtu arī laba vieta mūsu aizsardzības ministra Vineta Veldres izlolotajai idejai par jātnieku gvardi, kas vienlaikus atrisinātu arī darbspēka jautājumu zirgaudzētavā. Būtu jau skaisti, bet šā brīža ekonomiskajā situācijā laikam nav īstais laiks runāt par šādas idejas realizāciju, un daudzū zirgaudzētāju izdzīvošana ir atkarīga no zirgu veiksmīgas pārdošanas, tādēļ jāaudzē tādi zirgi, ar kuriem var ne tikai lepoties, bet arī izmantot un pārdot. Kā parādīja pajūgu braukšanas sacensības, ievērojami labāk šim sporta veidam ir piemēroti Latvijas šķirnes braucamā tipa vieglākie īpatņi, kas ir eleganti, pietiekoši mierīgi, kā arī spējīgi attīstīt labu ātrumu, kas draivinga sacensībās ir svarīgi.

Šīs ģenofonda zirgu pārbaudes sacensības kļuva par stūrakmeni draivinga tālākai attīstībai, lika sarosīties tiem zirgu īpašniekiem, kuriem labāk patīk braukšana, nevis jāšana.

Pirmo Latvijas zirgu dienu ietvaros Inčukalnā šogad augustā risinājas draivinga sacensības zem klajas debess. Vienlaikus notika arī konference pajūgu braukšanas interesentiem, ko vadīja draivinga speciālisti no Zviedrijas un Igaunijas. Protams, divu dienu ir par maz, lai kļūtu par draivinga meistaru, tomēr konferences laikā iegūtās zināšanas lieti noderēja. Par to varējām pārliecināties, kad braukšanas sacensībās Igaunijā ekipāža no Latvijas Zanes Braueres vadībā ar palīgu Eduardu Krūmiņu uzvarēja, apsteidzot jau vairāk pieredzējušus sportistus no Igaunijas. Sacensības Inčukalnā ar iespaidīgu balvu fondu atbalstīja Latvijas Republikas zemkopības ministrs Mārtiņš Roze. Kad apbalvošanas ceremonijas laikā atklājās noslēpums, un

Ģenofonda projekta sacensībām draivingā – Vita Medne Dāsna.

braucēji uzzināja par balvas vērtību – 1000 latu pirmajai vietai, ko saņēma Alita Meijere no Alūksnes rajona, tad ne viens vien „koda pirkstos”, ka nav atradis iespēju atbraukt un ar savu ekipāžu un piedalīties sacensībās.

Noteikti ir jāpiemin arī pajūgu braukšanas aktivitātes Latgales pusē, kur tradicionāli braukšanai izmanto rikšotāju šķirņu zirgus. Rikšotāju audzēšanas saimniecībā *Rudo kumeļu pauguri* jau ne pirmo gadu notiek tā saucamās „tautas” draivinga sacikstes, kas nepāšaubāmi ir aizraujošs pasākums un arī uzskatāms par nozīmīgu posmu pajūgu braukšanas sacensību attīstībā. Šogad „tautas” draivings notika arī Pušmucovā rikšotāšanas sacensību laikā, ko rikoja Latvijas Zirgaudzētāju biedrība kopā ar rikšotāšanas braucēju klubu *Pegazs*.

Pēc veiksmīgām sacensībām pimo Latvijas zirgu dienu laikā Latvijas Jātnieku federācija nolēma izveidot Pajūgu braukšanas sekciju. Par draivinga Goda patronu piekritis būt zemkopības ministrs Mārtiņš Roze.

Lai apspriestos par turpmāko darbību šajā jomā, visi draivinga intereenti tiek aicināti ierasties Latvijas Jātnieku federācijas telpās Kleistos 11. decembrī pulksten 16.

Sanāksmes laikā pārrunāsim, ko katrs labu var izdarīt, lai draivings kļūtu par aizraujošu sporta veidu ne tikai pašiem braucējiem, bet arī par estētisku baudījumu un adrenalīna devu skatītājiem, saskaņosim sacensību plānus nākamajam gadam. Sporta ratus apsolījis prezentēt poļu ratu ražotāju pārstāvis Latvijā, bet SIA *Motorcentrs* demonstrēs *Nissan* automašīnas, kas vienkāršotu ratu un zirgu pārvietošanu – rati kravas kastē, zirgi piekabē un vieta kabinē ne tikai braucējam un grūmam, bet arī kādam līdzjutējam.

Nākamgad izdosim FEI draivinga noteikumus latviešu valodā, kad jauno šī dokumenta versiju izdos FEI. Tagad publicējam noteikumu ļoti saīsinātu variantu. 🐾

Ināra Vilkošte ar Madara

Vēstule redakcijai

Zirgu Pasts 🐾

Labdien!

Atsaucoties aicinājumam avīzē dalīties pārdomās par atsevišķām sacensībām jauniešiem jātniekiem, varu teikt, ka tas ir ļoti nepieciešams un tiek jau darīts. Piemēram, pie mums Valmierā, *Zirgaudzētavā Kocēni* jau astoto gadu tiek rīkotas šādas sacensības. Mums tāpēc arī sacensību nolikumos vienmēr ir bijis ierobežojums, lai nepiedalītos lielie jātnieki. Protams, mēs neesam Rīga, un tādēļ tas nav tik redzams, taču jaunie jātnieki, kurus tas interesē, piedalās mūsu sacensībās. To programmā vienmēr ir bijuši maršruti ar līdz 50, 80 un 100 cm augstiem šķēršļiem, kā arī vadības maršruts. Patiesībā pirms gadiem četriem vēl par mums smējās, – kas tās par sacensībām, ka nav ko lekt. Tādēļ tagad neuzskatu par kaut ko no jauna izdomātu sacensības jauniešiem jātniekiem, bet gan priecājos, ka ir sporta klubi, kas arī šo nepieciešamību beidzot izjutuši un sākuši strādāt ar bērniem. Tā kā *Zirgaudzētava Kocēni* ir viena no pirmajām vietām, kur sākās, kā tagad saka, jāšanas skolas darbība (2000. gadā), tas nozīmē – sākām tieši maziem bērniem un citiem interesentiem mācīt, kā apieties ar zirgu, apseglot, notīrīt un jāt. Tagad varam būt lepni par to, ka mūsu skolas audzēkņi ieguva Rīgā ziemas čempionātā otro un ceturto vietu, varam būt lepni, ka mūsu audzēkņi prot labi iejāt jaunos zirgus, jo mums blakus jāšanas skolai ir zirgaudzētava. Pateicoties mūsu jāšanas skolas darbībai, zirgaudzēšana ir tikai ieguvusi, jo katrs mazais kumeliņš ir apvadāts un pieradināts pie cilvēkiem. Uzcelām arī vienu no pirmajām manēžām ar ģērbtuvēm jāšanas skolai (2003. gada maijā), tā kā esam šo astoņu gadu laikā izgājuši daudz kam cauri un dažādus brīnumus pieredzējuši bērnu trenēšanā. Tā nu tāda lielība sanāca, bet kas tad laiciniekiem asti cels, ja ne paši.

Dace un Maija

Noteikumi pajūgu braukšanā jeb draivingā

Saīsināti pēc FEI

Dalībnieku vecums

Starptautiskajās sacensībās drīkst piedalīties:

- četrjūgu, tandēmu klasē no 18 gadiem;
- divjūgu, vienjūgu klasē no 16 gadiem, ja grūms ir vismaz 18 gadu vecs;
- poniju vienjūgu, divjūgu, tandēmu, četrjūgu klasē no 14 gadiem, ja grūms ir 18 gadu vecs;
- grūmi drīkst piedalīties no 14 gadu vecuma.

Zirgu vecums

Starptautiskajās sacensībās CAI līmenī zirgu vecums noteikts, sākot no 5 gadiem (izņemot vienjūgus), CAIO un čempionātu līmenī un vienjūgiem abos līmeņos – zirgu vecums, sākot no 6 gadiem.

Ekipāžas sastāvs

Pasažieri sacensību laikā nav atļauti.

Četrjūgā (zirgiem, ponijiem) var būt divi grūmi, kuri atrodas braucējam aiz muguras. Visās pārējās klasēs var būt viens grūms, kas atrodas braucējam blakus vai aiz muguras.

Figurālā braukšana (A) un šķēršļu-konusu braukšana (B)

Rati – četrjūga ratiem jābūt ar četriem riteņiem.

Vienjūga, divjūga, tandēma rati var būt ar četriem vai diviem riteņiem

Ratu sliežu platums (mēra ratu atstātās sliedes platumu ārmalā) – zirgu četrjūga ratu platums minimāli 158 cm, divjūga ratu platums – minimāli 148 cm, zirgu vienjūgu, tandēmu un visu poniju klašu ratu platums – minimāli 138 cm.

A (figurālā braukšana) un C (konusu braukšana) sacensību daļā ratiem jābūt vieniem un tiem pašiem. Aizjūgs var būt cits.

Apģērbs – braucējam jābūt apģērbtam žaketē vai nacionālajā apģērbā, jālieto cimdi, cepure un braucēja priekšauts. Grūms apģērbts žaketē vai nacionālajā apģērbā, jāvalkā cimdi un cepure.

A un C daļa apģērba prasības tādas pašas.

Maratons (B)

Abģērbs – neformāls, atļautas arī īsās bikse (šorti). Cimdi un priekšauts ir ieteicami. Braucējam un grūmam ir jābūt kaskām.

Rati – Visām klasēm minimālais ratu sliežu platums 125 cm.

Ratu svars:

- zirgu četrjūgam – 600 kg,
- poniju četrjūgam – 300 kg,
- zirgu divjūgam – 350 kg,
- poniju divjūgam – 225 kg,
- zirgu tandēmam un vienjūgam – 150 kg,
- poniju tandēmam un vienjūgam – 90 kg

Ratiem jābūt ar četriem riteņiem, izņemot tandēma ekipāžai atļauti divriči.

Soda punkti **A** – figurālās braukšanas daļā:

Par ko saņem soda punktus	Soda punkti
Grožus un pātagu drīkst turēt tikai braucējs, ja vadības līdzekļiem pieskaras grūms	20
Kājsargu, saišu, „zvanu” lietošana	10
Braucējs ieradies arēnā bez pātagas, pazaudē vai noliek pātagu	5
Braucējs bez žaketes, bez cimdiem, cepures vai priekšauta	maks. 5
Nenokomplektēta prezentācija – ratiem nav lukturi vai aizmugurējās gaismas, vai atstarotāji	maks. 5
Grūms bez žaketes, cepures vai cimdiem	maks. 5
1. kļūda maršrutā	5
2. kļūda maršrutā	10
3. kļūda maršrutā	izslēgšana
Grūma izkāpšana no ratiem 1. reizi	5
Grūma izkāpšana no ratiem 2. reiz	10
Grūma izkāpšana no ratiem 3. reizi	izslēgšana
Palīdzība no malas	izslēgšana

Tiesneši vērtē katru elementu pēc 10 baļļu sistēmas. Kopā iespējams iegūt 160 balles. Soda punktus aprēķina, atņemot no maksimāli iespējamā baļļu skaita iegūtās balles shēmā un pieskaitot shēmas brauciena laikā iegūtos soda punktus, ja tādi ir. Uzvar dalībnieks ar mazāko soda punktu skaitu.

Soda punkti B – maratona daļā:

Par ko saņem soda punktus	Soda punkti
Ekipāžā trūkst nepieciešamo personu	10
Kritošo šķēršļu detaļu nogāšana	2
Kritošo šķēršļu detaļu krišanas aizkavēšana	10
Laika limita pārsniegšana jebkurā no sekcijām	izslēgšana
Aizjūga daļu pazaudēšana vai atvienošanās	10
Kopējās laika normas pārsniegšana par 1s	0,2
Kopējais laiks zem minimālā atļautā laika par 1s	0,2
Kopējais laiks, izbraucot šķērslī par 1s	0,2
Ja nav rokās pātaga jebkurā no sekcijām	5
Ja noliek pātagu, izbraucot šķērslī	5
Nepareizā kārtībā izbraukti šķēršļi vai nav apbraukts obligātais pagrieziena karodziņš	izslēgšana
Katra novirzīšanās no kursa pēc pēdējā šķēršļa	10
Nepareiza gaita, par katrām 5 sekundēm	1
Tiša nepareiza gaita D sekcijā	izslēgšana
Izkāpšana ekipāžas kustībā	10
Par katru stāvēšanas gadījumu, kas ilgāks par 10 sekundēm bez vajadzības	1
Groži grūma rokās, kamēr ekipāža nav apstājusies	20
Šķēršļa starta vai finiša neizbraukšana	izslēgšana
Šķēršļa vārtu izbraukšana nepareizā kārtībā vai virzienā	izslēgšana
Kļūdas labošanas, izbraucot šķēršļa vārtus	20
Grūma izkāpšana šķēršļa zonā	10
Braucēja izkāpšana šķēršļa zonā	20
Ratu apgāšanās šķērslī	60
Izvešana caur šķērslī	izslēgšana
Laika limita pārsniegšana (5 min.)	izslēgšana
Palīdzība no malas	izslēgšana

Uzvar dalībnieks ar mazāko soda puktu skaitu

Soda punkti **C** daļā – šķēršļu-konusu braukšanā

Par ko saņem soda punktus	Soda punkti
Starta un šķēršļa izbraukša pirms tiesneša zvana. Starta jāatkārto	10
Starts vēlāk nekā 60 sekundes pēc zvana	iespējami 5
Starta un finiša līnijas neizbraukšana	izslēgšana
Nenokomplektēta prezentācija – ratiem nav lukturi vai aizmugurējās gaismas, vai atstarotāji	maks. 5
Nenokomplektēta prezentācija – braucējam nav žakete, cimdi, cepure vai priekšauts	maks. 5
Nenokomplektēta prezentācija – grūmam nav žakete, cimdi vai cepure	maks. 5
Braukšana bez pātagas rokās caur startu	5
Braukšana bez pātagas rokās caur finišu	5
Braukšana bez pātagas rokās caur jebkuru šķēršli	5
Vienas vai divu tā paša vienkāršā šķēršļa bumbiņas nogāšana	3
Šķēršļu sistēmas elementa nogāšana	3
Bumbiņas vai elementa nokrišana pēc jebkura šķēršļa izbraukšanas	3
Ja šķērslis tiek sagāzts vai bumbiņa nogāzta pirms izbraukšanas, atskan zvans, laiks tiek apstādināts un šķerslis uzcelts	3+10 soda sekundes
Maršruta sajaukšana	izslēgšana
Ja sistēmas šķēršļi vai tā daļa jāatjauno	3+10 soda sekundes
Zirga vai zirgu nepaklausība 1. reizi	5
Zirga vai zirgu nepaklausība 2. reizi	10
Zirga vai zirgu nepaklausība 3. reizi	izslēgšana
Braucējs izkāpj no ratiem	20
Grūms izkāpj no ratiem 1. reizi	5
Grūms izkāpj no ratiem 2. reizi	10
Grūms izkāpj no ratiem 3. reizi	izslēgšana
Grūms lieto grožus vai pātagu pirms finiša līnijas	20
Grūms pārvietojas pa ratiem (izņemot izkāpšanu)	izslēgšana
Grūms sarunājas ar braucēju, kamēr ekipāža ir kustībā	izslēgšana
Palīdzība no malas	izslēgšana
Ratu apgāšanās	izslēgšana
Laika normas pārsniegšana par katru sekundi	0,5
Laika limita pārsniegšana	izslēgšana
Neapstāšanās pēc otrā zvana	izslēgšana

Uzvar dalībnieks ar mazāko soda punktu skaitu.

Gala rezultātu iegūst, saskaitot kopā iegūtos soda punktus sacensību daļās A, B un C. Uzvar dalībnieks ar mazāko soda punktu skaitu.

Lieliska iespēja iegādāties kvalitatīvus sporta ratus draivingam.

Zvanīt Igorim: 29971777,
www.andrzejewski.com.pl

- Ciltsgrāmata
- Zirgu tirgus
- Sports
- Zirgu trenēšana
- Foto un video no sacensībām
- Zirgu TV

www.petnet.lv/horses

Zirgs ir mans spogulis, tas lasa manu sirdi

Nadina Zavaditika

Armanda lauku jātnieku klubā no 31. oktobra līdz 2. novembrim notika zirgu apmācības seminārs ar dabiskām metodēm. Latvijā jau trešo reizi viesojās Pata Parelli audzēkne Ingela Larssone, kura vadīja nodarbības.

Par spīti tam, ka pirms dažiem gadiem notikušajos semināros bija salīdzinoši slikts apmeklējums, šoreiz organizatori par to sūdzēties nevarēja, un seminārs aizgāja uz urrā. Katru dienu skatītāju skaits svārstījās ap 50 cilvēkiem, bet ar saviem zirdziņiem piedalījās 11 dalībnieki.

2004. gadā, kad notika pirmais mācību seminārs par dabiskām metodēm zirgu apmācībā, Latvijā tas bija kas pavisam jauns un nezināms. Uz nodarbībām devās arī daži skeptiķi – sportisti ar cerībām ieraudzīt „cirkus”, tomēr lielākā daļa, kas šovu tā arī nesagaidīja, ir secinājuši, ka šī attiecību veidošanas metode ar zirgu viņiem nav piemērota. Pēc nepilna gada Ingela bija atbraukusi vēlreiz, toreiz uz semināru ieradās nedaudz vairāk par desmit dalībniekiem, tai skaitā divi ar saviem zirgiem. Tie bija interesenti ar priekšzināšanām par šo metodi. Ingela uzskatīja abus seminārus kā darbu, jo pārstāvēja Parelli skolu kā profesionāla intruktore.

Šoreiz Ingela ar savu palīdzi Vikiju (*Vicky Johnson*) atbrauca kā komanda un pārstāvēja organizāciju *Kingdom Horse*, kuras darbības pamatvirziens ir palīdzēt cilvēkiem, dabisko attiecību veidošanas apmācība ir tikai viens no tās uzdevumiem.

Vispirms jāpaskatās uz sevi

Ļoti iedvesmojoša bija semināra ievaddaļa, kurā Ingela pavēstīja kuplam skatītāju

Ingela Larssone

Dzimusi 1971. gada 7. februārī Šveicē.

Pašlaik dzīvo Apvienotajā Karalistē, Bridžnortā.

1991. gadā pārcēlās uz Apvienoto Karalisti, lai strādātu ar zirgiem.

Piedalījies vidēja līmeņa trīsčīnas sacensībās.

Ievads PNH (*Parelli Natural Horsemanship*) mācību sistēmā notika 1991. gadā dzimtajā Šveicē, kur viņa tika uzaicināta kā skatītāja uz Pata Parelli semināru.

1999. jūnijā Ingela nopietni pievērsās PNH un jau 2000. gada septembrī nokārtoja pārbaudījumus trešajam atestācijas līmenim.

Hobiji: skriešana, fotogrāfēšana, rakstīšana.

pulkam par savu dzīvi ar zirgiem, kurā no smaga sporta viņa ir nonākusi līdz dabiskajām attiecībām ar zirgiem Dieva paspārnē. Viņa atradusi savu dzīves aicinājumu – palīdzēt cilvēkiem, lūgt par viņiem un justies gandarītai par paveikto. Tas nav viegli, tomēr sniedz baudu, tādēļ arī nogurumam nav vietas. Ingela izskatās satriecoši!

„Dievs runā caur visu: caur mani, tevi, zirgu... Ja nesaņem, kāpēc kāds mūs nesaprot, vai tas būtu cilvēks vai zirgs, vispirms ir jāpaska-

tās uz sevi. Zirgs ir mans spogulis, tas nespēj melot, jo lasa manu sirdi. Problēmu risinājumi vienmēr ir mūsu sirdīs, ir tikai jālūdz un jāieklausās,” – Ingela ar aizkustinājumu stāsta savu filozofiju par attiecībām ar zirgu.

Mēs runājam dažādās valodās

Galvenā atšķirība starp zirgu un cilvēku, ko semināra gaitā vairākkārt atkārtoja Ingela, ir tas, ka zirgs nekad nesapratīs cilvēka valodu. Zirgs ir gudrs, var iemācīties dažādus trikus, tomēr mūsu valodas vienmēr atšķirsies. Tas, kas mums var šķist vardarbīgi attiecībā pret cilvēku vai zirgu, to valodā visbiežāk tiek tulkots kā normāla parādība. Kustības, kas tīkamas mums, bieži vien zirgu var tikai samulsināt. To nedrīkst pieļaut ilgstoši, ja vēlies kļūt par līderi.

Jā, tieši līderi, jo zirgam tas ir nepieciešams kā bara dzīvniekam. Daba vienmēr novilks robežu starp līderi un padoto. „Ja uzliec zirgam striķi vai apaušus, tev nav izvēles, tev jābūt par līderi!” – spārīgi paziņo Ingela.

Pirmajā semināra dienā dalībnieki mācījās iegūt cieņu un simtprocentīgu uzmanību no zirga. Atklāti sakot, lielākā daļa dalībnieku un skatītāju bija pārsteigti par instruktoru asajām, bet drošajām kustībām pret zirgiem. Rezultāti sevi ilgi nelika gaidīt – burtiski dažu minūšu laikā izlūtinātie miluļi paklausīja katrai instruktora kustībai. Protams, visus vienā katlā salikt nevar, ar savu viedokli izcēlās ķēvīte Dora, kura, savu sašutumu paudusi un uz mirkli kļūstot par savvaļas zirgu, visiem klātesošajiem demonstrēja, ka patiesībā šādi jūtas daudz labāk.

Dalībnieku zināšanu līmeņi un zirgu sagatavotības pakāpes bija ļoti dažādas: sākot ar

Ingela mugurā jau savaldītajam Cukuram.

Anitra ar Doru riņķa spēlē.

čubinātiem kumeliņiem un beidzot ar dzīves pieredzes bagātām ķēvēm, kuras nezin kāpēc gribās nosaukt par dāmām.

Jautāta par pirmo iespaidu, Ingela atzinās, ka bija ļoti patīkami pārsteigta par ievērojamo progresu kopš viņas pēdējas vizītes, par to, ka semināru apmeklējuši un pietiekuši sevi aktīvai dalībai daudzi jaunieši. Nevarēja nepamānīt arī to, ka visiem dalībniekiem jau bija izveidojušās fantastiskas attiecības ar viņu zirgiem.

„Es visu zinu, bet gribu zināt vairāk!” – sākumā teica Ingela. – „Jaunieši, ar kuriem saskaros šajā seminārā, ir ar plašu redzesloku, vēlmi iepazīt zirgu, uzzināt vairāk nekā tikai to, kā zirgs jūtas un ko domā, viņi vēlas ieraudzīt pasauli. Ļoti priecājos par skatītāju interesi un entuziasmu, par ko var pateikties kluba īpašniekam Armandam Šteinam, kurš parūpējās par vajadzīgo atmosfēru”.

Tiesām nevar nepieņemt Ingelai. Semināra organizatoriskā puse bija visaugstākajā līmenī: divi burvīgi tulki visu trīs dienu garumā strādāja ar pilnu atdevi, skaļruņi, pateicoties kuriem varēja dzirdēt instruktoru komentārus no jebkura laukuma gala, garšīgas, kārtīgas pusdienas un nepārtraukti pieejami karstie dzērieni, kas ļoti būtiski šajā gadalaikā.

Katra diena nesa jaunus piedzīvojumus, jo ar katru jaunu vingrinājumu dalībnieki atklāja sev jaunas takas ceļā uz perfektām attiecībām ar zirgu, arvien vairāk smaidīja, jutās gandarīti par paveikto. Arī no malas skatoties nebija

ne mazākās vēlmes krist garlaicībā.

Kad tiek aplauzti spārniņi...

Interesantākais notika svētdien, kad bija pienācis laiks kāpt zirgiem mugurā. Tiem, kas jaunāki, – vingrinājumi un spēles, vadot zirgu no zemes, kas nākotnē atvieglos zirgu iejāšanas procesu. Vikijas instruēti, dalībnieki paklausīgi pildīja dažādus uzdevumus, sākumā rokās, pēc tam – zirga mugurā.

Paralēli Ingela darbojās individuāli ar kumeliņiem un problemātiskajiem zirgiem. Viņas rokās nonāca pašpārliecināts, neiejāts arābu ērzēlītis *La in Memory* jeb Cukurs. Te nu varēja redzēt, ka zirgs apzinās savu skaistumu. Sākumā nodemonstrēja visiem, cik labi tas māk stāvēt pakājkājās, cik varonīgs tas ir un ka var kādu blakus esošo zirgu pastumt malā, cik skanīga ir tā balss. Pēc neilgas darbošanas ar „ērgli”, visu acu priekšā notika brīnums – bravurīgais jauneklis paklausīgi pārvietojās pa aploku, nepievēršot uzmanību ķēvēm, kuras kopā ar saimniekiem sarindojās skatītājos, un tikai uzmanīgi sekoja Ingelas komandām. Radās sajūta, ka speciāliste redz tam cauri, uz ko zirgs reaģēja ar nevainojamu paklausību. Ar dažādu vingrinājumu palīdzību Ingela sagatavoja zirgu kāpšanai mugurā un pēc neilga brīža jau soļoja viņam, pilnībā atbrīvotam, mugurā.

Ej nu apstrīdi metodi, kura aplauzis spārnus jebkuram putnam, nepielietojot neko vairāk kā apaušus un burkānu. 🐾

Semināra dalībnieces ar saviem audzēkņiem – zirgiem.

Mārtiņš – senlatviešu dievība, kas sargāja zirgus

Inese Ruskule

Agrāk uzskatīja, ka līdz ar Mārtiņdienu 10. novembrī beidzas pieguļas laiks, ja to vēl turpina, tad vilki plēšot lopus. Bieži Mārtiņu latviešu folklorā min kopā ar Ūsiņu: ko Ūsiņš pavasarī iesācis, to Mārtiņš rudenī pabeidz. Abi ir zirgu sargātāji, kā arī abiem bija ierasts ziedot gaili.

*Zeme rīb, rati kļaudz,
Kas to zemi ribināja?
Nu atbrauca Mārtiņdiena
Deviņiem kumeļiem.
(FS 17, 20976)
Mārtiņami gaili kāvu
Deviņiem cekuļiem,
Tas baroja, tas sukāja
Manus bērus kumeļiņus.*

Tāpat kā Ūsiņa dienā, kas svīnama pavasarī, saimnieki kāva gaili stallī un tecināja asinis silēs uz auzām. Senlatvieši ticēja, ka gaiļa kaušana par godu Mārtiņam sekmēja zirgu labklājību un veselību. Ja zirgs kopā ar barību apēdis gaiļa asinis, tad zirgs būs pasargāts no slimībām.

Gaiļa kaušanas process bija tradīcija ar diezgan lielu nozīmi zirga veselības uzturēšanā: saimnieks paņēma gaili,

Ineses Rskules foto

Mārtiņš ved projām rudenī.

ko paredzēja kaut, un ienesa stallī. Apnesa šo gaili katram zirgam apkārt trīs reizes, pret sauli. Kad gailis bija apnests apkārt visiem zirgiem, tad to nokāva. Ar gaiļa asiņaino galvu un kaklu apzīmēja staļļa stenderes un palodzi, bet uz durvīm uzvilka trīs krustus. Vakarā stalli sanesa Mārtiņdienai īpaši gatavotu mieļastu, tajā skaistā arī nu jau pagatavoto nokauto gaili, kur to neskartu atstāja līdz nākamās dienas rītam. Tad saimnieks kopā ar visiem mājas puīšiem gāja uz stalli un ēda iepriekšējā vakarā sanesto mieļastu un dzēra alu.

Masku gājieni

Mārtiņos sākas arī budēļu laiks, kad senlatvieši sāka iet masku gājienos. Mārtiņos šo masku gājienu sauca par *Mārtiņa dzīšanu*. Maskās tērpušos cilvēkus sauca dažādi: mārtiņi, Mārtiņa bērni, budēļi, buduļi, kūjnieki, čigāni u.c. Visbiežāk Mārtiņa bērni bija tērpušies kā lāči, dzērves, kazas, nāve, garās sievas un čigāni. Šādi gājieni esot bijuši ļoti jautri un gaidīti. Jau iztālēm varēja dzirdēt šādu ķekatknieku tuvošanos mājām, jo tika taisīts liels troksnis ar dažādākiem priekšmetiem – pannām, pudelēm, karočiem, bungām un zvārguļiem. Ienākuši istabā, budēļi vienmēr pārbaudīja kārtību tajā un bērnu prasmi lasīt. Tas nebija nopietns pasākums, jo visu laiku valdīja jautrība un asprātības. Ar apdziedāšanu Mārtiņa bērni vai nu slavēja, vai arī pēla saimniekus, kuri visbiežāk atnācējus cienāja ar putru un gaļu. Arī šie gājieni Mārtiņdienā galvenokārt nozīmēja auglības nodrošināšanu. Ar budēļu tēva rīksti bieži vien nopēra dzīvniekus, lai tie būtu spēcīgi un veseli.

Mārtiņdienas pasākums Rāznā

Rēzeknes rajona Mākoņkalna pagasta Lipuškos 9. novembra pēcpusdienā pulcējās daudzi interesenti, lai skatītu priekšnesumus un koncertu, kas veltīti Mārtiņdienai. Tā kā daudzas tradīcijas ir saistītas ar zirgiem, protams, neiztika bez tiem. Lustēšanās galvenais organizētājs bija Rāznas nacionālā parka administrācija sadarbībā ar Mākoņkalna pagasta padomi. Par zirgu nodrošināšanu rūpējās Jeļena Stašule un viņas ģimene no saimniecības *Rudo kumeļu pauguri*.

Bija ieradies daudz skatītāju. Pasākuma sākumā folkloras kopas sievas stāstīja ticējumus un paražas, kas saistītas ar Mārtiņdienu. Pēc neliela ievada Jeļenas Stašules ģimene ar saviem četrkājainajiem draugiem parādīja teatrālu uzvedumu, kas notika norises laukuma izveidotajā stallī. Saimnieki ieradās, atbraucot drošā. Zirgu izjūdz un ievada stallī. Saimnieks paņēma gaili, apnesa to apkārt zirgam trīs reizes. Gailis gan netika nokauts, bet tika inscinēta auzu došana zirgam un krustu vilkšana ar gaiļa asinīm uz staļļa durvīm. Pēc uzveduma skatītājiem bija iespēja piedalīties dažādās atrakcijās. Ieradās arī pats vaininieks –

Mārtiņš dārka ponija pajūgā. Mārtiņš savos ratos aizvīzina rudenī un atveda ziemu. Tika arī sarīkota rotaļa *gaiļu cīņa*, kur varēja piedalīties jebkura vecuma vīrieši. Šajā rotaļā diviem vīriem bija jāiet vienam otram pretī pa solu un satiekoties jāmēģina nogrūst pretinieks no sola. Lai arī no sākuma starp skatītājiem valdīja kautrība un neuzdrīkstēšanās, vēlāk jau visi gribēja izmēģināt – kā tad ir nostāvēt uz

Saimnieks nes gaili apkārt zirgam.

Ineses Rskules foto

Jeļena Stašule ar Mārtiņdienas gaili.

Ineses Rskules foto

sola, turot rokas aiz muguras un grūstoties. Pasākuma laikā bija iespēja vizināties zirga mugurā, ponija pajūgā, kā arī liela zirga pajūgā. Vēl notika Mārtiņdienas gaiļa izloze, kopīga mielošanās ar gaiļa zupu, sildīšanās pie uguns kuriem, kā arī kartupeļu cepšana uz uguns kuriem.

Pasākuma beigās Rāznas nacionālā parka Atļauju un atbilstības sektora vadītāja Irēna Muskare atzina, ka vēlas ar šādu pasākumu rīkošanu

piesaistīt cilvēkus senlatviešu tradīcijām. „Protams, ka tradīcijām jābūt arī jaunām, ne tikai senām, bet mums ir daudz skaistu svētku, kurus nesvinam!” pastāstīja I. Muskare. Arī turpmāk Rāznas nacionālā parka administrācija vēlas rīkot līdzīgus pasākumus, kur zirgi ir vienmēr laipni gaidīti! Parka mērķis ir izveidot izjādes takas. Jauki, ka atrodas cilvēki, kuri uzņemas šādu pasākumu rīkošanu, un dod iespēju cilvēkiem iejusties savu sentēvu paražas.

ES naudu var izmantot arī zirgkopībā

Jolanta Lapiņa

Informācijai!

Novembrī Lauku atbalsta dienests (LAD) ir uzsācis projektu pieņemšanu vairākās ES fondu atbalsta programmās.

Atbalsts naturālajām saimniecībām – projektu pieņemšana līdz 15. decembrim programmā *Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai*. Jaunajā, 2007. – 2013. gada finansēšanas periodā, šī ir pirmā projektu pieņemšanas kārtā, kurā lauksaimniekiem pieejamais publiskais finansējums būs 2 170 835 latu. Atbalstu, tāpat kā iepriekšējā plānošanas periodā, piešķirs katru gadu, un summa ir 1050 latu gadā.

Atbalsts tūrismam – projektu pieņemšana no 15. novembra līdz 15. decembrim programmā *Tūrisma aktivitāšu veicināšana*. Šī ir pirmā projektu pieņemšanas kārtā, un pub-

liskais finansējums būs 3 040 616 latu. Atbalstam var pieteikties zemnieku saimniecības, fiziskas personas, kas veic saimniecisko darbību, un komersanti. Ar ES atbalstu saimniecības varēs saņemt 30 līdz 50% no projekta kopējām izmaksām. Līdz 2013. gadam viena tūrisma saimniecība var iesniegt projektus par summu 263 550 latu.

Atbalsts lauku mantojumam – projektu pieņemšana līdz 15. decembrim programmā *Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana*. Pirmās kārtas pieejamais publiskais finansējums ir 1 520 305 latu. Atbalstam var pieteikties ar lauksaimniecību, mežsaimniecību un pārtikas ražošanu saistītie akreditētie muzeji un lauku nozares profesionālās izglītības iestādes, kas izveidotas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautos objektos.

Viens atbalsta pretendents var iesniegt projektus par 140 000 latu. Valsts un pašvaldības iestādēm atbalstis 100% no projekta izmaksām, pārējiem – 75%.

Atbalsts modernizācijai – projektu pieņemšana līdz 3. decembrim programmā *Lauku saimniecību modernizācija*. Šī būs ceturrtā projektu pieņemšanas kārtā ar finansējumu 25 874 444 latu. Atbalstam var pieteikties juridiskas vai fiziskas personas, kas ražo lauksaimniecības produkciju, izņemot zivsaimniecības produkciju, kā arī lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības. Ar ES atbalstu varēs saņemt 25 līdz 40% no projekta kopējām izmaksām. Viena saimniecība līdz 2013. gadam var iesniegt projektus par summu līdz 421 000 latu, kooperatīvs – par 400 000 latu. Lielāku atbalstu saņem tie, kas īsteno būvniecības projektus.

Atbalsts ražotāju modernizācijai – projektu pieņemšana līdz 3. decembrim programmā *Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai* (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu). Šī ir projekta pieņemšanas trešā kārtā, publiskais finansējums 8 338 203 latu. Atbalstam var pieteikties gan fiziskas, gan juridiskas personas. No ES fonda apmaksās 40% no projekta izmaksām.

Atbalsts jaunaunajiem lauksaimniekiem – atbalsta pretendents projekta iesniegumu iesniedz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc lauksaimniecības uzņēmuma dibināšanas. Pasākuma īstenošanas vieta ir Latvijas teritorija, izņemot republikas nozīmes pilsētas un rajonu centrus. Atbalsta pretendents ir fiziska persona, kas jaunāka par 40 gadiem, ieguvusi augstāko vai profesionālo vidējo lauksaimniec-

cisko izglītību, vai uzsākusi mācības lauksaimnieciskās izglītības iegūšanai. Vienam atbalsta pretendētājam kopējā izmaksu summa 35 100 latu. Atbalsta intensitāte ir 80% no izmaksu summas. Pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas pretendents saņem 40% no sabiedriskā finansējuma apjoma, atlikušos 60% pēc projektā paredzēto aktivitāšu ieviešanas.

Vairāk informācijas www.lad.gov.lv

P. S. Cilvēkus, kuri jau apguvuši ES projektus iepriekšējās kārtās un saņēmuši finansējumu savas darbības attīstībai, lūdzam dalīties pieredzē ar *Zirgu Pastu*, lai tas iedrošinātu projektu izstrādē iesaistīties arvien jaunus uzņēmīgus cilvēkus. Lūdzu, rakstiet info@zirgupasts.lv vai zvaniet pa tālruni 26544243 Jolantai Lapiņai.

Keramiķis, kuram patīk zirgi

Inese Ruskule

Latgales keramiķis Ēvalds Vasiļevskis ir pazīstams ar saviem māla izstrādājumiem, kas tiek darināti, balstoties uz vissenākajām keramikas tradīcijām un darba paņēmieniem.

Šogad, svinot 55 gadu jubileju, Ē. Vasiļevskis kopā ar saviem draugiem Gundegu un Uldi Muzikantiem sarīkoja Latgales kultūrvēstures muzeja izstāžu namā Rēzeknē jubilejas izstādi ...*un viss ir pa īstam...*, kuru bija iespējams apskatīt no 17. oktobra līdz 8. novembrim. Sākot lasīt šo rakstu, droši vien radīsies jautājums, – kāpēc rakstu par šo cilvēku avīzē par zirgiem. Satiekot pirmo reizi Ē. Vasiļevski, nemaz nezināju, ka viņš ir pazīstams keramiķis. Laikam jau tāpēc, ka tas notika Latgales reģiona seminārā par zirgkopību pirms gada Rēzeknes rajona Kaunatas pagastā. Tad laika gaitā iepazīnu gan pašu mākslinieku, gan arī viņa darbus.

Lai arī dzimis pilsētnieks (Rēzeknē), mākslinieks pirms kāda laika īstenoja savu ieceri – dzīvot lauku sētā. Liktenis viņu ar ģimeni atveda uz *Akmenišiem*, kas atrodas 29 km attālumā no Kaunatas pagasta. Zirgi un lauku sēta viņam nav bijusi gluži sveši arī bērnībā un jaunībā, jo netālu no Rēzeknes pilsētas dzīvojis vectēvs, pie kura bieži braukts ciemos. „Pāri upei bija tilts, kas būvēts no baļķiem. Un visi – gan mājinieki, gan arī ciema iedzīvotāji zinājuši, – kad brauc mans vectēvs. Tad uz tilta skaņa praktiski nav bijusi dzirdama, jo viņš brauca ātri. Lēni braucot, koka riteņu grabēšana ir daudz skaļāka,” ar lepnumu stāsta mākslinieks.

Gan keramikas izstrādājumos, gan ikdienas dzīvē Ē. Vasiļevskis vēlas saglabāt senatnīgumu. Savus skaistos māla podus viņš darina uz virpas, kas netiek darbināta ar elektrību, bet gan ar kāju. Kā jau īstā Latgales lauku sētā, arī keramiķim pieder zirgs, un pat ne viens – šogad to ir jau trīs. Saimniecībā ir viens ērzelis un divas ķēvītes. Kāpēc gan viņam būtu vajadzīgs zirgs, ja var taču pārvietoties ar automašīnu, lauku darbus paveikt ar lauksaimniecības tehniku. Neskatoties uz mūsdienīgajām iespējām, Ē. Vasiļevskis brauc ciemos pie radiem un draugiem ar zirgu, mērojot pat vairāk nekā 50 km tālu ceļu. Viņš neatzīst mehānizēto transportu. Kāpēc gan tas jāizmanto, ja var dzīvot kā mūsu senči. Savu pirmo zirgu

Jurku keramiķis izglāba no gaļas kombināta. „Par Jurkas pārņemšanu savā īpašumā man bija jāizlemj dažu minūšu laikā. Pārdomājot, tomēr nolēmu, ka ņemšu,” stāsta Ē. Vasiļevskis. Jurka pat ir palīdzējis savam saimniekam izveidot cepli, jo kleķa ķieģeļu izgatavošanas sastāvā ir arī zirgu mēsli. Bez Jurkas Latgales keramiķa saimniecībā ir vēl divi zirgi – ķēvītes. „Abas ķēvītes paturēšu sev. Tā ir meita ar māti. Taču Jurku nolēmu atdot savam klasesbiedram.”

Ēvalds Vasiļevskis kopā ar savu ģimeni un ērzeli Jurku piedalās draivinga sacensībās.

Pirms kāda laika māksliniekam jautāju: ko tad īsti nozīmē – zirgs jūsu dzīvē? Viņš ilgi nedomādamas teica: „Man zirgs nav hobijs. Tas ir dzīves veids. Zirgs man palīdz lauku sētā.” Līdztekus darbam lauku sētā, Ē. Vasiļevskis ar savu ģimeni un zirgu regulāri

piedalās tautas draivinga sacensībās, ko rīko Jeļena Stašule savā saimniecībā Kaunatas pagastā. J. Stašule ir arī pateicīga izcilajam keramiķim par atbalstu sacensībās, jo viņš labprāt piedāvā savus darinājumus (vāzes, krūzītes, šķīvjus) kā balvas sacensību dalībniekiem. Šogad dāvinātie keramikas izstrādājumi sacensībās *Latgale 2008* aizceļoja uz Alūksnes rajonu, Ludzas rajonu un Lietuvu. Ikviens ir patiesi laimīgs un priecīgs, turot rokās izcilā mākslinieka darbus.

Latgales keramiķis savos darbos mēģina saglabāt vissenākās tradīcijas.

bija slaveni ar saviem veidojumiem. Podnieka arodu viņš uzskata par savu darbu, arī tas nav hobijs, bet gan maizes devējs. Keramiķis ar mācekļiem 1990. gadā nodibināja Kultūras Fonda kopu *Pūdņiku skūla (Podnieku skola)*. Šīs skolas mērķis ir saglabāt podniecības amatu, popularizēt senās māla apdedzināšanas tehnoloģijas, māla dabisko vērtību izcelšanu, videi un cilvēkam draudzīgu lietu izgatavošanu. Kopa piedāvā tūrisma maršrutu *Pie Latgales podniekiem un apkārt Rāznai*, māca skolēnus un topošos māksliniekus, kā arī katru gadu Latvijā rīko divas trīs keramikas izstādes. Mākslinieka darbi ir slaveni gan Latvijā, gan ārzemēs. Pats gan atzīst, ka bieži jūtas Latvijas vadošo organizāciju aizmirsts. Taču turpina darboties, teikdams: „*Es vienmēr būšu par Latgali!*”

Kādā krāsā kumeliņš?

Rakstot par jāšanas sporta notikumiem, dažkārt esam lietojuši zirgu krāsu apzīmējumus, kādi tie burtiski tulkoti no oriģinālvalodas. Bet Latvijā jau sen ir stingri reglamentēti, kā zirgu pasēs raksturojama to krāsa. Zirgaudzētājiem labi pazīstamas tabulas, pēc kurām ļoti precīzi pārbaudīt šo ierakstu, un interesanti, ka pamatā krāsu nosaukumi saglabāti kopš to

pirmās oficiālās apstiprināšanas un zināmā mērā ir apliecinājums mūsu tradīcijām un latviešu valodas bagātībai.

Nodibinot neatkarīgu Latvijas valsti, daudzas lietas, kurām varbūt citi pat nepiedēvētu īpašu nozīmi, tika sakārtotas ļoti ātri un saprātīgi. Tā tas bija arī zirgkopībā. Latvijas Satversmes Sapulces kopsēdē jau 1921. gada 15. martā pieņēmti Pagaidu noteikumi par zirgu pasēm un tirgošanas ar zirgiem, kuru pamatnostādnes saglabājušās līdz pat šodienai. 1921. gada dokumentu vēsta:

Zirga spalvas krāsa apzīmējama

(saskaņā ar kara resorā ieviesto apzīmējumu)

- Melna** – var būt spilgti melna spalva un bez spīduma.
- Dūka** – melna spalva atslīd rūsānumu (brūnumu).
- Bēra** – ķermenis brūns, bet aste, krēpes un kājgali melni. A) dūkanbēra – līdzīga melnai, tikai purns, paslēpnes un pie pleciem gaišāks; b) dzidri bēra (gaiši bēra).

4. Ruda (jeb rauda) – iesarkana jeb ruda, krēpes un aste var būt gaišākas. a) dūkanruda – krēpes un aste tumši brūnas; b) dzidri ruda (gaiši ruda).

5. Losa – ķermeņa spalva dzeltena, bet krēpes, aste un kājgali melni; bieži arī pa muguru iet melna švītra.

6. Palsa – viscaur dzeltena vai baltgana spalva; līdzīga dzidri rudai. Visgaišākā noskaņa saucama pāla spalva.

7. Pāta – līdzīga brieža vai vilka spalvai; jaukta sastāva spalva: gaiši dzeltenas un tumšas, vai pie saknes gaišas ar tumšu vai melnu akotu galā. Krēpes un aste tumšas vai melnas.

8. Salna – ķermeņa rudai vai brūnganai spalvai piejauktas baltas. a) salnbēra – bēra ar baltām spalvām; b) salnruda – ruda ar baltām spalvām; c) salnpeleka – dzidri ruda ar piejauktām baltām spalvām.

9. Pelēka – līdzīga peles krāsai. Mēdz būt ar tumšām vai melnām krēpēm, asti un kājgaliem; arī pa muguru var būt melna švītra.

10. Sirma – melnas vai tum-

šas spalvas sajauktas ar baltām. a) baltsirma – gan drīz visas spalvas baltas; b) melnsirma – pārsvarā melnas spalvas, tik astes gals balts; c) zilsirma – atsit zilu krāsu; d) ābolaini sirma – ar plankumiem ābola lielumā; e) muši sirma – teteraini sirma – ar sīkiem plankumiņiem; f) salnsirma – jauktas salna un sirma spalvas.

11. Lūsaina – uz balta pamata spalvas izkaisīti nelieli plankumi, pēc kuru krāsas izšķir: a) pāsi lūsaina; b) rudi lūsaina; c) bērī lūsaina.

12. Dārka – uz balta pamata spalvas lieli tumši plankumi (raibumi), pēc kuru krāsas izšķir: a) melni dārka; b) bērī dārka; c) rudi dārka; d) salni dārka.

Tagadējie zirgu apzīmēšanas noteikumi paredz šādu krāsu aprakstīšanu zirgu pasēs, dažām no tām paredzot arī vairākas nokrāsas:

- melna, 2. dūkana, 3. pelēka, 4. ruda, 5. palsa, 6. pāla, 7. bēra, 8. losa, 9. pāta, 10. sirma, 11. salna, 12. lūsaina, 13. ziedaina, 14. dārka.

Latviešu tautas ticējumi

- Ja redz raibu zirgu, vajagot trīs reizes iesplaut sauja un sasist rokas, tad būs iepazīšanās.
- Ja pirmais zirgs, kuru no rīta ierauga, ir sirms, tad domātais piepildīsies.
- Ja redz kādu ar baltu zirgu braucam, tad vajag ko vēlēt, jo tad vēlēšanās piepildās.
- No tā ūdens spaiņa, kur zirgs ir dzēris, nevarot dzert, tad naktī miegs nenākot.
- Ja zirgs sit pret zemi ar priekšējo kāju un skatās uz istabas pusi, tad kādam no tās mājas jāmirst.
- Kad zirgs braucot sprauslā, tad braucēju mājā gaida.
- Ja braucot zirgs trīs reizes nosprauslājās, tad laba laime.

Latvijas pirmās Republikas zirgu pases vāka reprodukcija no <http://par.zirgiem.lv>.

Jaunība, mērķtiecība un atbildība!

Jolanta Lapiņa

Šiem abiem jātniekiem – Tatjanai no Latvijas un Benam no Lietuvas – šobrīd ir krietni daudz kopīga: abi ir jauni, perspektīvi sportisti, kuri strādā paši savās saimniecībās un personīgajos stallos, mācās augstskolā un šogad iebrukuši laulības ostā, gan katrs citā laikā un vietā un katrs ar savu izredzēto.

Tatjana Reznuka (dzimusi Koļako)

Kāzu ceremonija notika 10. oktobrī pareizticīgo baznīcā Rīgā, Krišjāņa Barona ielā 148. Pēc tam svinēšana turpinājās viesu mājā *Ezerkrasti* draugu lokā. Tatjanas līgavainis ir Konstantīns Reznuks. Tatjana dzimusi 1985. gada 5. jūnijā. Dzīvo Rīgas rajona *Krikumos*, vada savu saimniecību, nodarbojas ar zirgu un bērnu trenēšanu. Divu bērnu ģimenē jaunākā, ir vecāks brālis. Studē Rīgā, Sporta pedagogijas akadēmijas 4. kursā, apgūstot specialitāti sporta pedagogs, fizioterapeits. Absolvējusi Rīgas 22. vidusskolu. Par saviem treneriem un padomdevējiem izvēlējusies Ģirtu Brici un Stefanu Virtu. Ar zirgiem saistīta kopš 11 gadu vecuma. Sasniegumi sportā: aktīvi piedalās Latvijas un starptautiska mēroga sacensībās konkūrā, 2006. gada Latvijas čempione jauniešiem (līdz 21 g. v.), 2005. gada Latvijas čempione jauniešiem (līdz 21 g. v.), 16 gadu vecumā startēja starptautiska līmeņa sacensībās, maršrutos ar 150 cm augstiem šķēršļiem Rīgā un Viļņā ar zirgu Rodeo, ieguvusi sporta meistara kandidāta kvalifikāciju, veicot maršrutu 140 cm bez soda punktiem.

Tatjanas Reznukas personīgā arhīva foto

Bena Gutkauskas personīgā arhīva foto

Bens Gutkauskas

Kāzas svinēja 8. augustā Šauļos. Viņa sieva tagad ir Egle Gedmantaite, Viļņas universitātes studente. Bens dzimis 1987. gada 29. martā. Dzīvo Šauļos, Lietuvā. Trīs bērnu ģimenē jaunākais dēls. Studē Šauļu universitātē, Pedagoģijas fakultātē. Treneris – Valdemars Žukauskas. Ar zirgiem nodarbojas kopš 12 gadu vecuma. Sasniegumi sportā: kvalificējies startam Eiropas čempionātā 2009. gadā, 2007. gada Lietuvas čempions konkūrā, 2007. gada Lietuvas čempions konkūrā jaunzirgiem līdz 6 g. v. (ar zirgu *Dinara G*), 2006. gada Lietuvas čempions konkūrā jaunzirgiem līdz 5 g. v. (ar zirgu *Saluta G*), 2000. gadā pirmās vietas ieguvējs bērnu čempionātā (14 g. v.) Čilē, Santjago.

Piedzērusies jātniece uz zirga mūk no policistiem

Brīvā Daugava

Jēkabpilī Daugavas labā krasta iedzīvotāji, īpaši gājēji, kas pārvietojās pa Rīgas ielu, 23. oktobrī kļuva par lieciniekiem neparastam skatam – policija dzinās pakaļ iereibušai jātniecei uz zirga.

Atbilstoši ceļu policijas priekšnieka vietnieka Salvja Ozoliņa sniegtajai informācijai, šajā dienā pulksten 14 dažūrdaļā saņemts signāls par to, ka pa Rīgas ielu zirga mugurā jā gājēji, kura acīmredzot esot apreibinošu dzērienu ietekmē. Viņa pārkāpusi visus noteikumus, kādi pilsētā jāievēro cilvēkam, kas pārvietojas zirga mugurā. Vēlāk tika noskaidrots, ka tā ir 1964. gadā dzimusi Ilze, kas dzīvo piepilsētas teritorijā, un tas ir viņai piederošs zirgs, kas tiek izmantots piemājas saimniecībā.

Ceļu policijas darbinieki aicināja sievieti apstāties, taču viņa neklausīja, tāpēc nācās dzīties pakaļ. Šo izrādi vēroja gājēji, kuri arī, intereses vadīti, gāja nopakaļ. Ilze vienlīga nereaģēja un nozuda Asotes pilskalna virzienā. Pēc neapstiprinātām ziņām, sieviete šādā veidā pa Rīgas ielu vizinājusies vairākkārt.

„Sieviete tiks sodīta par to, ka viņa pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā arī ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku prasībām apstāties,” skaidroja S. Ozoliņš.

Bruņinieki bifšteku gatavoja zem segliem

Literatūrā par kulinārijas vēsturi atrodams šķietami visai divains fakts. Pašus pirmos bifštekus viduslaiku angļu bruņinieki vispār necepa, bet plakanās gaļas šķēles lika zem segliem. Daži mūdienu angļu kulināri apgalvo, ka pietika ar pāris garākām izjādēm un gaļa, kas šādi bija gan izklopēta, gan izsautēta, bija ne tikai ēdama, bet savā ziņā arī garšīga.

Ungāru mīkla

Iepriekšējā numurā publicētās burtu mīklas atsinājums. 1. Rati (ceļa transporta līdzeklis bez pastāvīgas piedziņas). 2. Gvarde (armijas godasardzes jātnieku vienība). 3. Pakavs (zirga kurpes, laimes simbols). 4. Ormanis (persona, kas par samaksu pārvadā cilvēkus un mantas ar zirgu). 5. Sega (zirga deķis). 6. Ķēve (kumeļa māte). 7. Tērvete (zirgaudzētava Zemgalē). 8. Ferrari (firma, kas savā logotipā ietvērusi zirgu). 9. Aste (dabīgs, ekoloģisku materiālu kopums, kas vienlaikus der insektu atbaidīšanai un tautas pievilināšanai). 10. Daņdži (Rietumlatvijā plaši lietots ratu riteņu apzīmējums). 11. Zirgāboli (milzīgas, nedaudz kropļotas formas un konsistences spiras). 12. Stallis (zirgu novietne). 13. Auļi (ātrākā zirga gaita). 14. Sakas (zirglieta, kas vienmērīgi pārnēs vezuma svaru uz krūšu, plecu un skausta daļu). 15. Uzvara (bijušais kolhozs Zemgalē, kur dzimis viens no vadošajiem konkūra jātniekiem). 16. Acis (maņu orgāns). 17. Auzas (spēkbarība zirgiem). 18. Segli (jāšanas inventārs).

R	A	G	V	P	A	K	A	O	R
S	T	K	A	R	D	E	V	F	M
E	I	Ē	V	T	Ē	R	I	E	A
G	A	A	E	Z	I	V	R	R	N
E	T	S	D	G	R	E	A	R	I
S	T	A	A	Ā	E	T	U	I	S
U	A	L	Ņ	B	S	A	Z	V	A
Ļ	I	L	D	O	L	K	S	E	R
I	S	S	Ž	I	I	A	S	G	A
A	C	I	A	U	Z	A	S	L	I

Kas jāzina par vakcinēšanu

Zirgu Pasta lasītāja jautā: – *Vēlētos avīzē uzzināt par vakcīnām, lai pieredzē padalās profesionāli, – ko vajadzētu potēt, jau sākot no sešu mēnešu vecuma, varbūt labāk vispār nevakcinēt, kā labāk vakcinēt vaislas ķēves un ērzeļus (es jau saprotu, ka ērzeļus nevakcinē pret rinopneimoniju, bet tik un tā, – kādas vakcīnas ir noteiktas par obligātām FEI sacensībās.) Ļoti interesanti būtu šo avīzē izlasīt par šo tēmu, lai turpmāk zinātu, kā rīkoties.*

Uz jautājumiem par vakcinēšanu atbild Aija Pavlovska – veterinārārste no Rīgas rajona.

Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas Pārtikas un veterinārā dienesta Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānā 2008. gadam ir noteikts, ka zirgiem visas vakcinācijas ir ieteicamas, bet nav obligātas.

Lēmumu par zirga vakcināciju pieņem tā īpašnieks, konsultējoties ar veterinārārstu. Izņēmums ir sporta zirgi, kuri piedalās Starptautiskās Jāšanas sporta federācijas (FEI) rīkotajās sacensībās, šo zirgu vakcinācijai ir jāatbilst FEI noteiktajai vakcinācijas shēmai pret zirgu gripu. Ar vakcinācijas shēmu var iepazīties FEI mājas lapā (www.fei.org) vai *Zirgu Pasta* iepriekšējos numuros.

Latvijā ir reģistrētas un pārsvarā tiek lietotas šādas vakcīnas zirgiem:

- pret zirgu gripu;
- pret stinguma krampjiem (tetanusu);
- pret rinopneimoniju;
- pret trakumsērgu.

Vakcīnas ir bioloģiskais preparāts, tāpēc tās pirkt un ievadīt drīkst tikai sertificēts veterinārārsts. Šīs vakcīnas ir regulāri nopērkamas veterināro zaļu lieltirgotavās.

1. Equilis Prequenza T

EU/2/05/057/001 (Eiropas Savienībā reģistrēta vakcīna) – vakcīna zirgiem pret gripu un stinguma krampjiem. Ražotājs *Intervet*;

2. Equilis Resequin NRP/VVA-01633-05 (nacionālā mērogā reģistrēta vakcīna) – vakcīna zirgiem pret gripu un herpes vīrusu. Ražotājs *Intervet*;

3. Biocan Rabies (nacionālā mērogā reģistrēta vakcīna) – vakcīna pret trakumsērgu. Ražotājs *Bioveta*;

4. Ar vienreizējo zaļu ievēšanas atļauju ir ieviesta firmas *Fort Dodge* vakcīna zirgiem pret stinguma krampjiem *Duvaxin T vet*.

Svarīgi, lai stalli būtu vakcinēts vairums zirgu, jo tad zirgiem, kuri ir vakcinēti, ir stabilāka imunitāte, taču nevakcinētiem zirgiem iespēja saslimt palielinās (izņemot vakcināciju pret stinguma krampjiem un trakumsērgu).

Vakcīna pret zirgu gripu un stinguma krampjiem

Vakcīna satur inaktivētus zirgu gripas A vīrusa celmus, tetānusa toksoidu un papildvielas. Drīkst vakcinēt zirgus un ponijus. Vakcīnu ievada intramuskulāri.

Vakcinācijas gaita

Nevakcinētus dzīvniekus vakcinē divas reizes ar 4 nedēļu starplaiku, un trešo reizi pēc 6 mēnešiem. Kumeļus sāk vakcinēt no 6 mēnešu vecuma. Ja nepieciešams, to var sākt arī no 4 mēnešu vecuma, bet tad jāpārbauda no mātes saņemto antivielu līmenis (ja māte ir vakcinēta).

Pirmo revakcināciju veic pēc 6 mēnešiem, bet turpmākās – ik pēc 12 mēnešiem. FEI prasība – veikt revakcināciju ik pēc 6 mēnešiem +/- 21 diena.

Imunitātes ilgums zirgu gripai 12 mēneši pēc pirmās revakcinācijas.

Imunitātes ilgums stinguma krampjiem – 24 mēneši pēc

pirmās revakcinācijas.

Vakcīna pret gripu un rinopneimoniju

Vakcīna satur inaktivētus zirgu herpes vīrusa 1. un 4. tipus, inaktivētus zirgu gripas vīrusa celmus. Mērķa sugas ir zirgi un poniji. Vakcīnu pielieto, zirgu un poniju aktīvai imunizācijai pret respiratorām zirgu slimībām, kuras izraisa herpes vīrusa 1. un 4. tips un zirgu gripas 1. un 2. *Equi* tipa vīrusi. Vakcīnu ievada intramuskulāri.

Vakcinācijas gaita

Pamatimunizācija

Iepriekš nevakcinētus zirgus vakcinē divas reizes ar 6 nedēļu starplaiku un trešo reizi pēc 2–6 mēnešiem. Kumeļus sāk vakcinēt no 6 mēnešu vecuma. Ja nepieciešams, vakcināciju var sākt arī no 4 mēnešu vecuma, bet tad jāpārbauda no mātes saņemto antivielu līmenis, ja māte ir vakcinēta. Imunitātes ilgums 6 mēneši pēc pilna vakcinācijas kursa. Revakcināciju veic ik pēc 6 mēnešiem. Vakcīnu var lietot jebkurā grūsnības un laktācijas laikā.

Jāvakcinē visi ganāmpulka zirgi, lai samazinātu infekcijas izplatīšanos populācijā. Visiem jauniem zirgiem, kurus ievieto stalli, pirms staļļu maiņas un pirms piedalīšanās turnīros vai sacīkstēs jāveic divreizēja vakcinācija.

Lai optimizētu vakcinācijas radīto aizsardzību, jāievēro šādas prasības:

- jāveic regulāra visa ganāmpulka vakcinācija,

- jānovērs neimunizētu vai slimu zirgu pārvietošana uz korekti imunizētiem ganāmpulkiem.

Vakcīnas ražotājs iesaka nevakcinēt slimus zirgus, zirgus ar smagām parazitārām invāzijām vai ar sliktu vispārīgo kondīciju, jo šādos gadījumos nevar garantēt pietiekošu imunitāti.

Nadīnas Zavaditiņas foto

Vakcīnu pret rinopneimonijas vīrusu var lietot arī kastrātiem un ērzeļiem. Vakcinācija samazina iespēju saslimt ar elpošanas ceļu slimībām.

Vakcīna pret trakumsērgu

Vakcīna satur inaktivētu trakumsērgas vīrusu. Vakcīnu ievada intramuskulāri vai subkutāni (zemādā).

Vakcinācijas gaita

Zirgi tiek vakcinēti sākot no 3 mēnešu vecuma. Imunitāte izveidojas 14 dienas pēc imunizācijas. Zirgi, kas tiek vakcinēti, pirms tie sasniedz 3 mēnešu vecumu, ir jāvakcinē atkārtoti pēc šī vecuma sasniegšanas (jāievēro minimālais intervāls – 14 dienas starp divām vakcinācijām). Zirgi, kas pirmoreiz vakcinēti vecumā no 3 – 12 mēnešiem, ir jārevakcinē vienu gadu pēc pirmās vakcinācijas veikšanas. Revakcinācija, kas veikta vienu gadu pēc pirmās vakcinācijas, aizsargās zirgus pret trakumsērgu vismaz 2 gadus. Lai saglabātu imunitāti, nākamā revakcināciju ieteicams veikt saskaņā ar katras valsts veterinārajiem noteikumiem. Šī vakcīna ir pielietojama, ja zirgi atrodas slimības apdraudētā reģionā, taču, ja nav draudu saslimšanai ar trakumsērgu, vakcināciju var neveikt. Ja staļļa apkārtnē ir trakumsērgas skarts punkts, saskaņā ar valsts likumdošanu veterinārārsts nosaka visu zirgu piespiedu vakcināciju

pret trakumsērgu.

Vakcīna pret stinguma krampjiem

Vakcīna satur inaktivētu tetānusa toksoidu. Vakcīnu ievada intramuskulāri. Vakcīna ir pielietojama kumeļiem sākot no 3 mēnešu vecuma.

Vakcinācijas gaita

Ievadvakcinācija ir divas vakcinācijas ar 4 – 6 nedēļu starplaiku, tad trešā vakcinācija pēc 6 mēnešiem, tad pēc 12 mēnešiem. Imunitātes ilgums 24 mēneši pēc pēdējās vakcinācijas. Tad veic revakcināciju ik pēc trijiem gadiem.

Ieteikumi pirms un pēc jebkuras zirga vakcinācijas

1. Zirgam jābūt klīniski veselam, labā kondīcijā;
2. Pirms vakcinācijas jāveic zirga attārpošana ar pretparazītāriem līdzekļiem;
3. Vakcināciju drīkst veikt apmēram vienu nedēļu pēc attārpošanas, atkarībā no zirga veselības stāvokļa;
4. Pēc vakcinācijas 1 – 3 dienas, atkarībā no tā, kā zirgs jūtas, tam jānodrošina pastaigas vai viegls treniņš, jo dažas vakcīnas izraisa lokālu muskuļu iekaisumu injekcijas vietā, zirga pārlieku uzbudināmību, jutību, kā arī zirgam var būt paaugstināta temperatūra. Šīs blakusparādības parasti pāriet nedēļas laikā.

Izmantoti Zaļu valsts aģentūras veterināro zaļu reģistra dati. 🐾

Zirgi mūs ārstē

Fragmenti no Vladimira Agafoničeva grāmatas *Dzīvniekterapija. Mūsu zāles – ūsas, ķepas un aste* (izdota 2006. gadā apgādā Tapals).

Turpinājums (Sākums Zirgu Pasta nr. 17 un 18).

Jāpiebilst, ka smagi slimo Lizu Hartelu ar jāšanu pamudināja nodarboties viņas ārste, Norvēģijas fizioterapeite Elizabete Bodikera. Pēc Bodikeras iniciatīvas 1953. gadā Norvēģijā atvēra specializētu jāšanas centru.

Lizas triumfālā atgriešanās lielajā sportā izraisīja interesi par ārstniecisko jāšanu Dānijā, kur viņa kļuva par nacionālo varoni, gan arī citās

Skandināvijas valstīs un Vācijā. Vēlāk reitterapija izplatījās visā Eiropā un citos kontinentos.

ASV un Eiropā ārstnieciskā

jāšana tiek praktizēta kopš 20. gadsimta sešdesmitajiem gadiem. To paraksta poliomielīta, bērnu cerebrālās paralīzes, skoliozes, muskuļu distrofijas un citu slimību gadījumā.

Tai pašā laikā Amerikā tika izstrādāta treniņu un sacensību programma cilvēkiem ar ierobežotu garīgo attīstību. Šī programma saucas *Special Olympix*, un tās pamatlicēja ir Jūnisa Kenedija-Šreivere no slavenā Kenediju klana. Programma paredz jāšanu gan bērniem, gan pieaugušajiem. Tagad pēc tās strādā visā pasaulē.

Par vienu no modernās reitterapijas pamatlicējiem tiek uzskatīts franču profesors J. Lareli, kurš 20. gadsimta 60.–70. gados teorētiski pētīja zirga ietekmi uz dažādām slimībām un pētījumu rezul-

tātus aktīvi ieviesa ārstniecības praksē. Pēc viņa stingrās pārliecības, zirgs vairāk nekā jebkurš cits dzīvnieks spēj palīdzēt cilvēkam atbrīvoties no visdažādākajām slimībām.

J. Lareli reitterapiju definēja kā psihosomatisku metodi, kuras uzdevums un mērķis ir panākt kustību un psiholoģisko neatkarību un iemācīt adekvāti reaģēt uz mainīgiem apstākļiem.

Jāšanas laikā, atbilstot uz zirga kustībām, visi jātnieka muskuļi gan saraujas, gan atslābinās. Lēni jājot, jātnieka slodzi var salīdzināt ar pastaiņas slodzi. Ejot mēs paši izvēlamies un nosakām kustību ritmu. Jāšanas laikā ritmu nosaka zirgs, cilvēkam nākas tam piemēroties un visu laiku kontrolēt savu smaguma centru, lai nenokristu. Tāpēc vestibulārajam aparātam jāstrādā pastiprināti. Tas neļauj sagumt un spiež turēt muguru visu laiku taisnu.

Pastāvīgi grūdieni, ko no zirga saņem jātnieks, liek aktīvāk strādāt muguras un vēdera muskulatūrai. Rezultātā veidojas muskuļu korsete, kas palīdz saglabāt pareizu mugurkaula izliekumu.

Jātnieka muskuļi nostiprinās un vienlaikus kļūst elastīgi, tāpēc viņa muskuļi nav tik reljefi kā citiem sportistiem. Pārmērīgi sasprindzinātie muskuļi atslābinās, bet pārāk atslābinātie – saspringst. Jāšanas laikā zirgs nodod jātniekam 90 līdz 110 kustības impulsu minūtē.

Pievērsiet uzmanību cilvēkiem, kuri nodarbojas ar jāšanas sportu, kāda ir viņu stāja, kā viņi ceļas un sēžas, cik imponzanti izskatās seglos. Vai patiesi stāja ir tik svarīga?

Mūsdienu neiroloģija, ķirurģija un sporta medicīna atbild – jā, ļoti svarīga! Ja mugurkauls salīkst, cilvēks jūtas nevesels. Taisna, fizioloģiski pareiza stāja ļauj samazināt

mugurkaula slodzi, kas ar gadiem palielinās, kā arī izvairīties no skoliozes un mugurkaula nervu patoloģijas.

Kas ir osteohondroze, radiikulīts un starpdisku trūce, nevienam nevajag skaidrot. Šie civilizācijas „jaukumi” mūsdienu cilvēkiem labi pazīstami. Tie rodas no hipodinamijas un liekā svara, no nerūpēšanās par savu veselību.

Tāpēc tik svarīgi ir turēt muguru taisni, bet viens no pārbaudītiem veidiem, kā saglabāt labu stāju, ir jāšana. Jāšana sen pierādījusi, ka palīdz arī izārstēt smagas slimības, pirmām kārtām kustību un balsta aparāta kaites. Pozitīvi iedarbojas arī zirga siltums. Zirga ķermeņa normāla temperatūra ir 37,5–38,5°C, par 1,5 grādiem augstāk nekā cilvēkam. Jātnieks sajūt patīkamu siltumu, kas ir sevišķi veselīgs, ja to rada dzīvs organisms. 🐾

Turpinājums sekos.

Starptautiskas sacensības Polijā

Jolanta Lapiņa

Polijā, Leszno pilsētā no 6. līdz 9. novembrim risinājās vienas no pirmajām starptautiskajām sacensībām šķēršļu pārvarēšanā slēgtajā manēžā – CSI***/CSI amatieriem – Leszno. Četru dienu garumā sacentās sportisti no 13 valstīm, maršrutos piedalījās no 60 līdz 90 dalībnieku pāriem. Latviju pārstāvēja divi vadošie sportisti – Andis Vārna un Dainis Ozols. Andis uz šīm sacensībām bija devies ar pieciem zirgiem: *Grand Libero*, *Irasir*, *Staerebogards Cairo* – kā lielo maršrutu zirgiem, Arabika un Marmors spēkiem mērojās jaunzirgu maršrutos. Savukārt Dainis ar mainīgiem panākumiem startēja ar trim zirgiem – Landoru, Kardinalu, jaunzirgos ar Kallu.

Andis Vārna ar Arabika.

Sacensību pirmā diena

Maršruts ar handikapu, šķēršļu augstums 125/130 cm, startēja 6 –7 gadus veci jaunzirgi, sacensība uz laiku (tab. A), piedalījās 62 dalībnieku pāri. Maršrutu bez soda punktiem veica 32 dalībnieki. Akurāti un ātri pirmajā sacensību dienā bija Anda Vārnas zirgi, izcīnot godalgotas vietas.

1. Slavomirs Šļahta	Fabia R	Polija	0/47,84
2. Jaroslavs Skržičinskis	Lena 375	Polija	0/50,07
3. Andis Vārna	Arabika	Latvija	0/50,54
4. Andriuss Petrovs	Christabolito	Lietuva	0/51,15
5. Andis Vārna	Marmors	Latvija	0/52,09
...56. Dainis Ozols	Kalla	Latvija	12/67,90

Mazais aplis – maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 135 cm, sacensība uz laiku. Startēja 92 dalībnieku pāri. Maršrutu bez soda punktiem veica 25 dalībnieki, tostarp arī Andis Vārna ar SIA *Kurzemes sēklas* piederšo zirgu Irasirs, izcīnot godalgoto trešo vietu.

1. Kaspers H. Hansens	Escudor–Star	Dānija	0/52,56
2. Andriuss Petrovs	Universe	Lietuva	0/53,40
3. Andis Vārna	Irasir	Latvija	0/53,45
4. Kristians Šous	Quarts Taagerup	Dānija	0/53,61
5. Fredriks Jensons	Slinky	Zviedrija	0/54,96
...58. Andis Vārna	Staerebogards Cairo	Latvija	8/57,87

Lielais aplis – maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 140/145 cm, sacensības divās fāzēs. Startēja 59 dalībnieku pāri, no kuriem otrajā fāzē tika 33. Bez soda punktiem otro fāzi spēja veikt tikai trīs dalībnieki.

Dainis Ozols ar Kalla.

1. Staņislavs Przedpejskis	Carlou	Polija	0/43,82	0/32,40
2. Reins Pills	A Big Boy	Igaunija	0/40,60	0/35,25
3. Patriks Majhers	Robray 2	Slovākija	0/39,35	0/37,20
4. Jergs Rethlisbergers	Paloma	Sveice	0/41,81	4/31,70
5. Julia Zavada	Key Largo III	Polija	0/40,18	4/34,31
...39. Andis Vārna	Grand Libero	Latvija	4/40,75	

Sacensību otrā diena

Maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 125/130 cm, startē 6–7 gadus veci jaunzirgi, sacensība divās fāzēs. No 61 dalībnieku pāra sacensību otrajā fāzē turpināja 36, no kuriem maršrutu bez soda punktiem veica 19. Pārliecinošu uzvaru Andis izcīnīja ar ērzeļa *Audi Quattro* meitu Arabiku, ar Marmoru ierindojās godalgotajā trešajā vietā.

1. Andis Vārna	Arabika	Latvija	0/51,78	0/36,79
2. Mateušs Mrugala	Goldmara	Polija	0/49,93	0/38,59
3. Andis Vārna	Marmors	Latvija	0/50,37	0/38,95
4. Tomašs Kleins	Lacordaire 3	Polija	0/57,64	0/39,48
5. Bens Gutkauskis	Dinara–G	Lietuva	0/51,43	0/39,68
...55. Dainis Ozols	Kalla	Latvija	8/55,10	

Lielais aplis – 145 cm, sacensība uz laiku, ar vienu pārleķšanu, *Rolex* ieskautes punkti. Startēja 56 dalībnieku pāri, pārleķšanā 12 dalībnieki, no kuriem seši pārleķšanas maršrutu veica bez soda punktiem.

1. Andreass Šous	Chicago	Dānija	0/77,68	0/40,65
2. Jons Gunars Knutsens	Orient Express	Norvēģija	0/75,86	0/42,87
3. Pia Pantsu	Chauvinist Z	Somija	0/77,60	0/45,51
4. Henriks Laners	Richmond W	Zviedrija	0/76,09	0/46,60
5. Kristians Šous	Akido	Dānija	0/78,51	0/51,20
...42. Andis Vārna	Grand Libero	Latvija	12/74,03	

Sacensību trešā diena

Fināls jaunzirgiem – 130/135 cm, sacensība ar vienu pārleķšanu (tab.A). Sacentās 62 dalībnieku pāri, no kuriem 22 kvalificējās pārleķšanai, tajā bez soda punktiem startēja 14. Arī trešā sacensību diena nesa veiksmi mūsu sportistam Andim, izcīnot trešo un piekto godalgoto vietu lielā jaunzirgu konkurencē.

1. Jaroslavs Skržinskis	Lena 375	Polija	0/64,04	0/29,78
2. Kristians Šous	Hojupgaards	Dānija	0/67,67	0/29,96
3. Andis Vārna	Arabika	Latvija	0/62,57	0/30,34
4. Vasilis Ivanovs	Aleqs	Baltkr.	0/67,50	0/30,53
5. Andis Vārna	Marmors	Latvija	0/62,39	0/30,71
...56. Dainis Ozols	Kalla	Latvija	20/67,50	

Sacensību ceturtā diena

Mazais aplis – 135 cm, sacensība divās fāzēs (tab. A). Startēja 89 dalībnieku pāri, no kuriem 40 turpināja sacensību otrajā fāzē, maršrutu bez soda punktiem veica 15 dalībnieki.

1. Andriuss Petrovs	Ret Boy	Lietuva	0/46,54	0/27,14
2. Andreass Šous	Cancan 4	Dānija	0/47,71	0/27,18
3. Jerns Šprehe	La Vie en Rose	Vācija	0/48,32	0/27,60
4. Slavomirs Šļahta	Admiral	Polija	0,43,56	0,27,76
5. Katarina Stranda	Quirly	Zviedrija	0/46,57	0/28,68
...39. Andis Vārna	Staerebogards Cairo	Latvija	0/49,18	12/29,51
...54. Andis Vārna	Irasir	Latvija	4/47,53	
...79. Dainis Ozols	Kardinals–LV	Latvija	13/53,06	

Mazais aplis, fināls – 140 cm, sacensība uz laiku ar vienu pārleķšanu. Startēja 101 dalībnieku pāris, pārleķšanai kvalificējās 25, bez soda punktiem pārleķšanas maršrutu veica 10 dalībnieki.

1. Urmass Rāgs	Laguna vd Roshove	Igaunija	0/62,84	0/29,01
2. Jerns Šprehe	La Vie en Rose	Vācija	0/63,06	0/30,35
3. Reins Pills	A Big Boy	Igaunija	0/60,96	0/31,42
4. Jerns Šprehe	Giardina	Vācija	0/59,84	0/31,60
5. Kršīstofs Praseks	Cyanid	Polija	0/61,17	0/31,84
...18. Andis Vārna	Irasir	Latvija	0/64,71	8/38,34
...20. Andis Vārna	Staerebogards Cairo	Latvija	0/63,89	12/33,67
...91. Dainis Ozols	Kardinals–LV	Latvija	28/57,45	

Grand Prix Leszno – 150 cm, sacensība uz laiku ar vienu pārleķšanu. 43 dalībnieki, pārleķšanai kvalificējās četri dalībnieki.

1. Jons Gunars Knutsens	Orient Express	Norvēģija	0/65,42	0/46,76
2. Kristians Šaus	Coronada	Dānija	0/67,89	3/50,71
3. Henriks Laners	Richmond W	Zviedrija	0/63,90	4/40,42
4. Gžegožs Kubiaks	Omen Z	Polija	0/65,34	8/44,00
5. Paulina Vielgarska	Eremita	Polija	4/61,34	
...32. Andis Vārna	Grand Libero	Latvija	12/67,78	

Latviju šajās sacensībās nepārstāvēja neviens juniors, un šī vecuma jātnieku bija ļoti maz – seši Polijas sportisti, daži ar vairākiem zirgiem, un viena Igaunijas sportiste ar diviem zirgiem, kopā 12 dalībnieku pāri. Arī amatieru jātnieku pārstēdzoši maz – četri Polijas sportisti, no kuriem viens startēja ar trīs zirgiem. Kopējais balvu fonds amatieru klasē bija 3600 eiro.

Jāpiemin, ka sacensību kopējais balvu fonds bija 63 tūkstoši eiro, no kuriem 22,5 tūkstoši eiro tika sadalīti *Grand Prix* maršrutā.

Informācija sagatavota pēc www.swiatkoni.pl

Pārdod barību zirgiem:

Auzas sveramas, cena sākot no 0,65 LVL / kg + PVN;
Burkāni sverami, cena sākot no 0,03 LVL / kg +PVN.
(*ļespējama preču piegāde*)
Tālrunis informācijai: +37167944243; +37128635111;
Fakss: +37167944057;
www.darzeni.lv
tirdznieciba@ladl.lv

Zirgu modeļi un figūrīņas.
Krāj un rotaļājies!
Nāc ciemos:
veikali-"KENTAURS" Rīga, Kleistu iela 75.
Liepāja, Avotu iela 4

Sakarā ar staļļa rekonstrukciju

izpārdod zirgus sportam, hobijs un vaislai!

Kontaktinformācija:
29727835

3 Vītolu staļļi par mērenām cenām pārdod zirgus sportam un hobijs, kā arī vaislas ķēves, kas grūsnas no Levantos I, Corall un Colard.

Skolas iela 18, Riebiņi, Preiļu rajons
Tālr.: 29533898, 26446500, 29112796
e–pasts: 3vitolu@inbox.lv

Vietēja

LATGALES AVĪZE

Viens no lētākajiem reģionālajiem laikrakstiem „Vietējā Latgales Avīze” reizi nedēļā 24 lappusēs vēsta par **Balvu, Daugavpils, Krāslavas, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes,** kā arī tuvāko kaimiņu – **Jēkabpils un Madonas** rajonā aktuālāko, krāsainajās lappusēs izceļot nozīmīgākos notikumus.

Tajā atradīsiet nedēļas notikumu kopskatu, ziņas par svarīgāko Latvijā un pasaulē, plašu TV programmu un pasākumu kalendāru Latgalē.

Tikai Ls 2,10 mēnesī,
un Jūs zināsi, kas notiek visā Latgalē!
Maksimums ziņu par minimāliem līdzekļiem!

Vietējās Latgales Avīzes abonēšanas indekss – 3065.

Decembris

Latvijas mēroga sacensības:

konkūrs – klasifikācijas sacensības, Rīga, Kleisti
13.12. pl. 15.00 iejāde – Latvijas čempionāts para-olimpiskajā iejādē, Rīga, Kleisti
Kaimiņos Lietuvā, Igaunijā:

20.12. pl. 13.00 rīkšošana – Tallina, Igaunija

Starptautiska mēroga sacensības FEI Centrālēropas zonā:

4.-7.12. konkūrs – CSI*** Katovice, Polija

Starptautiska mēroga sacensības FEI Rietumēropas līgai:

28.-30.11. iejāde – CDI, Stoholma, Zviedrija

16.-17.12. iejāde – CDI, Londona, *Olimpija*, Lielbritānija

18.-21.12. iejāde – CDI, Frankfurte, Vācija

26.-27.12. iejāde – CDI, Mehelena, Beļģija

Rolex FEI Pasaules kauss:

11.-14.12. konkūrs – Ženēva, Šveice

18.-22.12. konkūrs – Londona, *Olimpija*, Lielbritānija

26.-30.12. konkūrs – Mehelena, Beļģija

Sanāksme:

11.12. pl.16 – LJF Pajūgu braukšanas sekcijas

sanāksme Rīgā, Kleistos

FEI Pasaules kauss:

28.-30.11. konkūrs, iejāde, draivings – CSI***W, CDI-W, CAI-W Stoholma, Zviedrija

5.-7.12. konkūrs, draivings – CSI***W, CAI-W Budapešta, Ungārija

11.-14.12. konkūrs, draivings – CSI****W, CAI-W Ženēva, Šveice

11.-14.12. konkūrs – CSI***W Doha, Katara

14.12. konkūrs – CSI*W Sidneja, Austrālija

16.-22.12. konkūrs, iejāde – CSI****W, CDI-W Londona, *Olimpija*, Lielbritānija

18.-21.12. konkūrs – CSI****W Doha, Katara

26.-30.12. konkūrs, iejāde, draivings – CSI***W, CDI-W, CAI-W Mehelena, Beļģija

Starptautiska un vietēja mēroga dzīvnieku ciltsvērtības noteikšanas un darbaspēju pārbau-des pasākums *Rudens 2008*

27.11. Latgalē – Spungēnos, Jēkabpils rajons

28.11. Vidzemē – Burtnieku zirgaudzētavā, Valmieras rajons

29.11. Zemgalē – LLU mācību bāzē *Muški*, Ozolnieki, Jelgavas rajons

30.11. Kurzēmē – *z/s Amatas*, Dursupes pag., Talsu rajons

Visās vietās dalībnieku registrācija no plkst. 10.00 līdz 10.30, skates sākums plkst. 11.00

“Z/s Akmeņlauki”

Laikraksts *Zirgu Pasts*, izdevējs *Equus partner*, iespiests *Dardedze tipogrāfija*.

Dace Štrausa – projekta vadītāja +371 26258326, Dace Millere – galvenā redaktore +371 29117718,
Inese Ruskule – redaktore +371 26479579, Jolanta Lapina – redaktore, mārketings +371 26544243, Nadina Zavadiika – dizains, foto +371 29872679, Maija Gališa – maketētāja.
info@zirgupasts.lv. Adrese pasta sūtījumiem: Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, avīzei *Zirgu Pasts*, Republikas laukumā 2, Rīga, LV-1010.